

Förslags- och beslutsprotokoll fört vid Sveriges Socialdemokratiska Arbetarepartis 42:a ordinarie partikongress den 28 maj – 1 juni 2025

Torsdagens förhandlingar den 29 maj

Justeras:

Justeras:

Mattias Geving

Diana Gbafour

Ordförande:

Ordförande:

Elisabeth Brandt Ygeman

Johan Büser

Ordförande:

Ordförande:

Erik Ezelius

Malin Malm

Ordförande:

Ordförande:

Ellinor Eriksson

Aida Birinxbiku

Torsdagens förhandlingar den 29 maj

Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 08.30.
Kongressen ajournerades klockan 10.12.
Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 10.35.
Kongressen ajournerades klockan 10.52.
Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 13.31.
Kongressen ajournerade förhandlingarna för middag klockan 18.09.
Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 19.18.
Kongressen ajournerades för dagen klockan 01.01.

Tal

Anförande hölls av *Magdalena Andersson*, partiordförande, klockan 13.36 – 13.41.
Anförande hölls av *Mikael Damberg*, ekonomisk-politisk talesperson, klockan 13.44 – 13.58.

Gästtal

Anförande hölls av *Anti Lindtman*, SDP, klockan 10.38 – 10.50.
Anförande hölls av *Johan Lindholm*, LO, klockan 17.41 – 18.07.

Filmvisning

Filmen om mamman *Cristina* på temat ekonomi visades klockan 13.42 - 13.43
Filmen om läraren *Fredrik* på temat välfärd visades klockan 22.20 - 22.21

Parentation

Parentation hölls av *Magdalena Andersson*, partiordförande, klockan 08.32 – 08.47.

Sång

”Arbetets söner” sjöngs unisont klockan 08.47 – 08.52.

Dagordningens punkt 7

Berättelser och fråga om ansvarsfrihet

Ordförande: *Ellinor Eriksson* och *Aida Birinshiku*
Sekreterare: *Moa Johansson* och *Joel Herrault*

Dagordningens punkt 7.1

Partistyrelsens berättelser

Föredragning och förslag

Partistyrelsens berättelser ansågs föredragna

Beslut

Partikongressen beslutade:

att godkänna partistyrelsens berättelser för åren 2021, 2022, 2023 och 2024 (inklusive riksdagsgruppens och Europaparlamentsgruppens berättelser) och lägga dem till handlingarna.

Dagordningens punkt 7.2

Revisorernas berättelser

Föredragning och förslag

Revisorernas berättelser för åren 2021, 2022, 2023 och 2024 ansågs föredragna.

Beslut

Partikongressen beslutade:

att lägga revisorernas berättelser för åren 2021, 2022, 2023 och 2024 till handlingarna.

Dagordningens punkt 7.3

Granskningsutskottets berättelse

Föredragning och förslag

Marie Granlund, granskningsutskottets ordförande, föredrog granskningskommitténs berättelse och föreslog kongressen att bevilja partistyrelsen ansvarsfrihet för åren 2021, 2022, 2023 och 2024.

Beslut

Partikongressen beslutade:

att godkänna granskningsutskottets berättelse.

Dagordningens punkt 7.4

Fråga om ansvarsfrihet för partistyrelsen

Beslut

Partikongressen beslutade:

att bevilja partistyrelsen ansvarsfrihet för åren 2021, 2022, 2023 och 2024.

Dagordningens punkt 8

Val av partiorgan:

Dagordningens punkt 8.1

Val av partiordförande

Ordförande: *Elisabeth Brandt Ygeman* och *Johan Büser*
Sekreterare: *Tamar Khatchadourian* och *Oskar Andersson*

Föredragning och förslag

Britt Boblin, valberedningens sammankallande: En enhällig valberedning föreslår att *Magdalena Andersson* väljs till partiordförande och att valet ska ske med acklamation.

Beslut

Partikongressen beslutade enhälligt:

att välja *Magdalena Andersson* till partiordförande.

Dagordningens punkt 10

Behandling av motioner och förslag på område F: Organisatorisk inriktning.

Partistyrelsens förslag rörande organisatorisk inriktning till 2029 och stadgar.

Ordförande: *Ellinor Eriksson* och *Aida Birinxbiku*

Sekreterare: *Moa Jobansson* och *Joel Herrault*

Huvudföredragande: *Tobias Baudin*, *Tomas Eneroth* och *Aylin Nouri*

Föredragande: *Gabriella Lavecchia* och *Joakim Jonsson*

Inledningsanförande av *Tobias Baudin*, partisekreterare.

Föredragning och förslag

Tobias Baudin, partisekreterare, föredrog partistyrelsens förändrade förslag till organisatorisk inriktning till 2029 och förslag rörande stadgekommitté och yrkade bifall till partistyrelsens förslag.

Partistyrelsens förslag till ny skrivning:

Organisatorisk inriktning till 2029

En ny riktning för Sverige kräver ett starkt folkrörelseparti

Socialdemokratins mål är ett jämlikt samhälle där alla kan känna frihet, trygghet och framtidstro. Det är ett mål som grundar sig i vetskapen att jämlika människor bäst kan förändra och förbättra samhället.

Det är inte en tillfällighet att Socialdemokraterna varit ett av västvärldens mest framgångsrika partier i demokratiska val. Styrkan i vår partiorganisation avgör vår förmåga att förverkliga våra politiska visioner. Det är då ett styrkebesked att de två senaste valen öka i väljarstöd samtidigt som medlemsantalet sedan senaste kongressen har ökat med tre tusen medlemmar. Samtidigt är det viktigt att, ur ett längre perspektiv, se hur arbetarrörelsen som helhet har försvagats organisatoriskt.

Hur vi organiserar oss som parti ska därför spegla vår politiska övertygelse. Socialdemokratin ska vara ett brett, folkligt förankrat, internationellt solidariskt, feministiskt och demokratiskt folkrörelseparti. När högerextremismen fått allt större genomslag, internationella säkerhetsläget förändrats, det politiska klimatet hårdnat och tilltron till politikens förmåga att lösa problem vacklar är facklig och politisk organisering viktigare än någonsin. Det finns emellertid många andra viktiga krafter för att vitalisera och utveckla demokratin; folkbildningen, fackföreningsrörelsen, forskningen, media och

civila samhällets organisationer har alla viktiga roller. Men i slutändan är det vår uppgift att, både i beslutande församlingar och ute i samhället, vara den yttersta garanten för en väl fungerande demokrati som tar ansvar för att fördjupa den.

Ingen utveckling är ödesbestämd utan går att ändra på om den samlade kraften i folkrörelsepartiet används. Vi ska bli ett starkare folkrörelseparti. Det är en förutsättning för att vårt parti ska kunna föra Sverige i en ny riktning.

ORGANISATORISK IDÉ

Socialdemokratin ska alltid vara i rörelse för att gå i takt med tiden och människorna som lever i den. Samtidigt ska organisationen och verksamheten hela tiden utgå ifrån ett antal mer tidlösa organisatoriska utgångspunkter och verksamhetsidéer. De i sin tur har stark förankring i vår demokratisyn, människosyn och våra värderingar.

ORGANISATORISKA UTGÅNGSPUNKTER:

Den federativa föreningsmodellen

Socialdemokraterna kommer från en nordisk folkrörelsetradition som framgångsrikt kombinerar hög grad av lokalt ansvar och mandat med starka gemensamma strukturer med regional och nationell samordning. När det fungerar som bäst säkerställer den närvaro, förankring och kloka beslut över hela landet samtidigt som vi vinner styrkan och kraften i att vara en gemensam rörelse.

När vi utvecklar vår verksamhet och politik sker det därför bäst när det sker i nära samarbete och dialog mellan olika organisatoriska led och med utgångspunkt i lokala förutsättningar.

Socialdemokraterna åker inte på studiebesök ut i verkligheten – utan står genom våra medlemmar och vår organisation stadigt förankrad i densamma. Det är genom att finnas i varje kommun och i varje kommundel som vi på allvar finns i människors vardag. Det är också så vi utgör den motvikt till antidemokratiska krafter som socialdemokratin måste vara. När vår partiorganisation försvagas i ett område, när våra medlemmar inte längre möter människor och kan prata om samhället och politiken, då lämnar vi fältet öppet för populistiska krafter. När vi stärker vår organisation och i högre utsträckning också möter människor där vi bor, då är vi den starkaste garanten mot att antidemokratiska krafter ska slå rot.

Facklig-politisk samverkan

Socialdemokraterna är ett arbetareparti, grundat av den svenska fackföreningsrörelsen och det facklig-politiska arbetet utgör en kärna i partiets verksamhet. Även om arbetarrörelsen och förhållandena på svensk arbetsmarknad har förändrats är den ideologiska grunden densamma och arbetarrörelsen behöver alltjämt stå stark och enad. Anledningen till detta är enkel. Den har helt enkelt varit oerhört framgångsrik och i hög utsträckning bidragit till att vi tillsammans är den dominerande kraften i svensk politik.

Genom facklig-politisk samverkan med LO och dess förbund äger vi förmågan att organisera fler för våra idéer ute på arbetsplatserna och forma vår politik utifrån LO:s förbundsmedlemmars vardag och intressen.

För att kunna föra arbetarnas politiska intressen och bygga en stark folkrörelse är arbetsplatserna centrala för socialdemokratien. En avgörande styrka för Socialdemokraterna är en brett förankrad facklig-politisk samverkan på alla nivåer. Ömsesidig medlemsrekrytering, ledarutveckling, studier, politikutveckling och kampanj är kraftfulla verktyg för att åstadkomma stora politiska resultat.

Organisatoriska värderingar

De politiska värderingar som vi vill ska präglade samhället i stort ska också präglade oss som organisation. Vi har höga förväntningar på vår partiverksamhet, våra medlemmar och särskilt på våra ledare. Företrädarens agerande är avgörande för människors tilltro till vårt parti och har ett särskilt ansvar för att företräda partiet och vara garanten för vårt partis integritet. Som socialdemokratiska ledare agerar vi utifrån våra värderingar och vi bekämpar orättvisor var än vi ser dem, också när de finns inom vår egen organisation. Vi är en rörelse där vi ser varandra och låter varandras engagemang växa. Vi tar vara på varandras idéer, erfarenheter och kunskaper. Det innebär att vi som organisation ska vara inkluderande, jämlika, jämställda, öppna för nya människor och att vi hela tiden ser laget före jaget. Det är på dessa värderingar som vi bygger vår ledarskapsidé. I praktiken innebär det exempelvis att det faktum att vi är ett feministiskt parti inte bara betyder att vi för feministisk politik i de folkvalda församlingarna – det betyder också att vår organisation ska vara jämställd. Alla former av kränkande beteende och trakasserier är oacceptabla i vårt parti. Det är en förutsättning för det goda politiska samtalet och för det samhälle vi vill bygga.

IDÉER FÖR VERKSAMHETEN

Vår verksamhet är byggd på ett antal bärande pelare:

Samla – för ökad organisering av fler medlemmar

Vi ska samla och aktivera socialdemokrater för att få genomslag för våra idéer. För socialdemokratien finns ett egenvärde i att vara många och att bestå av en folklig bredd som väl återspeglar vårt samhälles befolkningssammansättning. När vi är fler medlemmar som tillsammans fattar beslut och utformar politiken blir också resultatet bättre. Vi organiserar medlemmar med utgångspunkten att medlemmar är de som utför det politiska arbetet och som gör att vi som politisk kraft kan åstadkomma resultat. Fler aktiva medlemmar och fler som tar ledarskap i partiverksamheten är kärnan för att stärka oss som parti.

Skola – för starkare medlemmar och ledare

Folkbildningens ideal ska släppa loss den kraft som finns hos våra medlemmar. Genom att delta i vår studieverksamhet får de möjlighet att växa och utvecklas politiskt så stärks socialdemokratien som politisk kraft och nya idéer kan slå rot. Det kräver en levande partiverksamhet som bygger på det goda politiska samtalet, men också en nära relation till folkbildningen och forskningen.

Ideologiska samtal som både utgår ifrån verkliga erfarenheter och fördjupad kunskap är grogrunden för en långsiktig politikutveckling. Så stärks både parti och enskild medlem.

Påverka – För att förändra samhället

Vår uppgift är att i ord och handling påverka och förändra samhället. Vi gör det ytterst genom att utveckla och reformera vår politik och vara med och fatta politiska beslut. En uppgift som aldrig får tappa fart och kräver hög grad av aktiva medlemmar. Vi gör det också genom att bedriva opinionsbildning – i traditionella medier men också genom en ständigt pågående dialog i sociala medier, på arbetsplatserna och i väljarnas vardag vid dörren. Men den viktigaste förutsättningen för att lyckas med att påverka samhällsutvecklingen är genom att vinna val. Socialdemokratin har dessutom ett demokratiuppdrag som innebär att vi tar på oss uppgiften att som folkrörelse skapa ett samhälle byggt på solidaritet och demokratiska ideal.

EN FOLKRÖRELSEMODELL UNDER PRESS

Den traditionella folkrörelsemodellen har under längre tid varit under press. Samhället har förändrats och då måste Socialdemokratin hela tiden vara i rörelse för att kunna möta samtidens och framtidens stora utmaningar.

För att göra det är det viktigt att i klartext beskriva de problem som finns för att vi ska lyckas med det.

ARBETARRÖRELSEN ÄR UNDER ATTACK

Arbetarrörelsen och civilsamhället har under lång tid varit under attack. Det nya högerblocket bestående av nationalkonservativa och nyliberala intressen har arbetarrörelsen som sin gemensamma fiende. Anledningen är enkel, en starkare arbetarrörelse utgör ett hot mot högerens politiska projekt. Angreppen sker dels genom att använda den politiska makten för att genom juridik och regelverk försvaga arbetarrörelsen. Dels sker det genom organisatoriska angrepp

mot samverkan och samarbeten i och inom arbetarrörelsen för att splittra och därmed försvaga arbetarrörelsen. Dels sker det genom att försvaga finansieringsmöjligheterna för såväl parti som exempelvis bildningsverksamheten. Samtidigt ser vi också att den facklig-politiska samverkan försvagats över en längre tid. Det är särskilt oroande i det nya politiska klimatet.

Utöver arbetarrörelsen så attackeras också föreningssverige. Vår demokrati är väl förankrad i samhället genom att aktiva medborgare som engagerar sig i föreningar för att organisera samhället. Demokratin har fungerat som ett värn mot populism och extremism genom att skapa delaktighet i samhället och en möjlighet att kanalisera människors intressen, lokalt såväl som nationellt, i föreningslivet. Den nya högeren attackerar grundpelarna i den svenska demokratin när de ger sig på de svenska institutionerna genom att minska de statliga bidragen till föreningar, folkbildning och bistånd. På sikt kommer det skapa ett Sverige som inte håller ihop utan i stället slits isär av ökade sociala klyftor. Tendenserna finns här redan nu.

Runt om i västvärlden där socialdemokratiska partier tappat kontakt med andra delar av arbetarrörelsen är risken stor att inflytande strukturellt tappas till högerpartier. Samtidigt knyter högerpopulister mer än tidigare till sig stora kapitalägare på ett sätt som skapar en farlig motståndare. Under en längre tid har stödet för Socialdemokraterna bland arbetare också sjunkit och det är avgörande att vända den trenden.

Det är en ny spelplan och tidigare spelregler gäller inte längre.

FÖR FÅ MEDLEMMAR OCH BRIST PÅ UNGA

Socialdemokraterna har lyckats vända en negativ medlemstrend och sedan senaste partikongressen har medlemsantalet ökat med över 3000. Det är glädjande men vi kan inte vara nöjda där. Sedan 90-talet har antalet medlemmar minskat kraftigt. På många platser är inte den lokala verksamheten tillräckligt relevant eller tillgänglig för nya medlemmar. För att vara ett brett parti ska vi ha medlemmar i alla stora demografiska grupper. Vi har för få yngre medlemmar och i ett antal kommuner finns ingen medlem under 35.

En stark folkrörelse ska också finnas över hela landet och Socialdemokraterna är idag enda parti som ställer upp med listor överallt och företräds i alla politiska församlingar. I ett antal kommuner är medlemsläget mer allvarligt och utvecklingen måste vändas för att långsiktigt säkra att vi kan fullfölja vårt politiska uppdrag i alla parlament.

Att organisera fler människor är centralt för Socialdemokratin. Samtidigt har ensidiga medlemsmål i antal per kommun eller region missat utvecklingen i relation till befolkningsutvecklingen.

TAPPAT NÄRVARO I MÄNNISKORS VARDAG

Socialdemokratiens organisatoriska kraft bygger på lokal närvaro där människor bor, lever och verkar. Det omfattar både verksamhet, medlemmar och förtroendevalda. När Socialdemokraterna finns representerat och för ett pågående samtal med människor i deras vardag blir inte bara vårt parti bättre - svensk demokrati stärks. På många platser finns ett samband mellan att Socialdemokraterna under längre tid tappat väljarstöd och en svag lokal närvaro. Ett tydligt exempel på i flera miljonprogram där dessutom valdeltagandet sjunker. Det finns ett samband mellan medlemsantal, lokalt förankrade företrädare och valresultat.

På arbetsplatser, i lokalsamhällen och stadsdelar ska Socialdemokraterna vara synliga inte bara som nationellt parti utan med lokala medlemmar och relevant verksamhet. Trenden av att slå samman och minska antalet eller till och med avskaffa S-föreningar har ibland kanske varit nödvändig för att få liv i inaktiva föreningar, men det har också bidragit till försvagad lokal närvaro och ofta till färre aktiva medlemmar. Det är en negativ utveckling. Det finns en outnyttjad kraft i medlemsgruppen som ännu inte är aktiva.

För att säkerställa vår lokala närvaro har arbetarekommuner ~~det stadsegerade~~ uppdraget att arbeta med en organisationsplan. I arbetet med organisationsplanen ingår ~~ansvaret~~ att identifiera områden där s-föreningar kanske inte längre finns och arbeta med att säkra ett lokalt närvaro ~~ändå~~

~~finns~~. Alla organisationsled behöver kraftsamla för att stärka vår förmåga att utveckla verksamhet, organisera fler människor och öka socialdemokratins närvaro i människors vardag.

DET POLITISKA SAMTALSKLIMATET ÄR HOTAT

Den kanske största förändringen i samtalsklimatet senaste decenniet är ett fåtal sociala mediers dominans. Det politiska samtalet på dessa plattformar har skruvats till att domineras av högerradikala krafter. Ett fåtal tech-jättars algoritmer har, i land efter land, drivit på en allt mer polariserande samhällsdebatt och förskjutit opinionen på nätet allt längre höger ut. Trots att spelplanen delvis är riggad måste vi som parti alltid möta människor där de befinner sig. Socialdemokratin måste stärka förmågan att bedriva effektiva samtal och opinionsbildning på de plattformar där allt fler människor spenderar mer av sin vakna tid.

För att skapa politisk förändring krävs större opinionsmässigt stöd för socialdemokratisk politik och framförallt fler som röstar på Socialdemokraterna i valen. Att påverka väljare för att byta politisk uppfattning och få ökat förtroende för Socialdemokraterna är ingen enkel uppgift.

Förtroende byggs med relation över tid och görs bäst genom ett pågående samtal och en tydlig politisk riktning. Samtalen förs i många olika forum, i dörren och på arbetsplatsen, på torgen och på hemma hos-möten. I flera av dessa arenor har det också blivit svårare att vara partipolitisk eller som parti bli insläppt.

Arbetarrörelsen har visat en styrka i det fysiska samtalet i dörren och på arbetsplatsen. Samtalen måste bli fler och ännu mer systematiska. Vi ska inte vänta på att väljarna hittar oss, utan vi måste söka upp och starta samtalet. Vi saknar idag systematik och metod för att bedriva motsvarande samtal i sociala medier.

MINSKADE RESURSER

Under en längre tid har det varit en trend att Socialdemokraterna som rörelse fått mindre resurser på flera nivåer. Det är tydligast i ekonomiska termer men även andra sorts resurser har minskat sett över lång tid: färre aktiva medlemmar, färre samarbeten, färre anställda. Flera trender har samverkat: Partianslagen har inte ökat i samma takt som kostnadsutvecklingen. Partistöd har fått stå tillbaka för utbyggnad av politisk organisation i offentlig regi. Externa intäktskällor som partilotterierna har givit mindre överskott. Samarbeten med andra organisationer har blivit färre.

Det gäller inte bara Socialdemokraterna utan många delar i det demokratiska systemet har sett krympande resurser. Kultur, folkbildning och samlingslokaler har fått försämrade förutsättningar. Det är en utveckling som behöver ändras.

Arbetarrörelsens historiska styrka har bestått att säkerställa organisatorisk styrka i form av resurser, starka samarbeten och lojal gräsrotsfinansiering. I ett politiskt landskap där våra motståndare är beredda att använda lagstiftning för att aktivt försöka minska oppositionspartiets resurser krävs nya och mer offensiva metoder för att vända den här trenden.

RIKTNING FÖR ETT STARKARE FOLKRÖRELSEPARTI

FACKLIG-POLITISK SAMVERKAN OCH FLER KRAFTFULLA SAMARBETEN ALLIANSER

Så stärker vi arbetarrörelsen i dess fundament. Fler LO-förbundsmedlemmar ska organiseras i Socialdemokraterna och facklig-politisk verksamhet ska användas för att åstadkomma politisk förändring på riktigt. Det är centralt för vår förmåga att på sikt kunna upprätthålla den facklig-politiska samverkan och stärka de politiska samtalen på arbetsplatserna. Tillsammans har vi också möjlighet att nå ut till människor där dom spenderar en stor del av sin vakna tid: sin arbetsplats.

Sedan 2019 har partiet arbetat med en långsiktig strategi för att stärka banden mellan Socialdemokraterna, LO och dess förbund. Arbetet med att hitta fler mötesarenor, delta i varandras utbildningar och fortsätta arbetet med att organisera fler med LO-bakgrund i partiet fortskrider med full kraft. Fler samverkansforum på fler nivåer är fortsatt avgörande och stärker samverkan hela vägen ut i arbetarrörelsens kapillärsystem; arbetarekommunen och arbetsplatsen. Vi ska tillsammans fortsätta att utveckla och kommunicera en politik med utgångspunkt från LO-förbundsmedlemmars vardag och verklighet. Det ökar vår möjlighet att organisera fler med LO- bakgrund i partiet och långsiktigt stärka vår relation till LO-förbundens medlemmar.

Starkare tillsammans

ABF som studieförbund och arbetarrörelsens folkhögskolor är avgörande för att kunna stärka vårt folkbildnings- och demokratiarbete. Flera andra viktiga samarbeten allianser i arbetarrörelsen behöver stärkas och vitaliseras: Hyresgästföreningen, Folkets hus och Parker, PRO för att nämna några. Vi kan inte nöja oss där utan behöver alliera oss med bredare delar av civila samhället för att stå upp för den svenska föreningsdemokratin. Idrotten, kulturen, folkbildningen, fackförbund, sociala verksamheter, miljörörelsen för att nämna några.

Det kan innebära att vi driver gemensamma frågor. Men det kan ibland handla om att fler aktiva socialdemokrater också behöver engagera sig i sin lokala Folkets husförening eller i sin hyresgästförening. Engagemang i organisationer utanför det partiinterna behöver uppvärderas i vår egen organisation. Vi ska också välkomna fler ledare i övriga civilsamhället som medlemmar i Socialdemokraterna.

Därför är riktningen fram till 2029:

- Fler LO-förbundsmedlemmar ska engagera sig i och företräda Socialdemokraterna
- Fler ledare i civila-samhället ska engagera sig i Socialdemokraterna och fler Socialdemokrater ska engagera sig i civilsamhället
- Fler gemensamma samarbeten allianser för att åstadkomma politisk förändring

FÖRYNGRING OCH ÖKAD ORGANISATIONSGRAD

Så bygger vi grunden för framtidens folkrörelse. Vi ska bli fler medlemmar. Vi ska ha som mål att öka vår andel i befolkningen som är medlemmar, organisationsgraden. För att nå det ska vi både välkomna fler nya medlemmar och minska andelen som väljer att lämna Socialdemokraterna. Sidoorganisationerna har här en viktig uppgift. För att klara det är medlemsmottagandet viktigt och behöver ske både med personlig kontakt och möjlighet till digital introduktion till partiet. Alla nya medlemmar ska erbjudas att gå medlemsutbildning. Andelen som är medlemmar i Socialdemokraterna ska följas på så lokal nivå som är relevant för att säkerställa förutsättningarna för stark lokal förankring.

På så sätt arbetar vi strukturerat med att över tid säkerställa att en ökad andel av befolkningen är medlem i Socialdemokraterna. Vi behöver också öka antalet unga medlemmar för att bättre spegla befolkningen. För att lyckas med det ska vi arbeta tillsammans med SSU och S-studenter.

Därför är riktningen fram till 2029:

- Öka organisationsgraden genom både fler nya medlemmar och behålla fler medlemmar
- Fler unga medlemmar
- Säkerställa att alla arbetarekommuner har tillräckligt med medlemmar för sina grundläggande uppdrag
- Välkomna nya medlemmar bättre, både personlig kontakt och digitala introduktioner
- Verksamheten ska anpassas så att den välkomnar och är intressant för nya och befintliga medlemmar

FLER AKTIVA OCH LOKALA LEDARE

Så blir vi mer närvarande i människors vardag. Vår långsiktiga kraft ligger i att fördjupa vår förankring där människor befinner sig. Vår målsättning ska vara att alla känner en organiserad socialdemokrat. Då krävs lokalt aktiva medlemmar ner på kvartersnivå, på större arbetsplatser och på andra arenor. Det finns inte en lösning för alla platser men det de har gemensamt är att det skapas genom fler aktiva medlemmar och fler aktiva lokala ledare.

Det finns ett tydligt samband mellan engagerade lokala ledare i vår folkrörelseverksamhet och antal aktiva medlemmar. Studier är kanske vårt starkaste verktyg för att rusta fler medlemmar politiskt och organisatoriskt så att de kan växa i sitt ledarskap och själva arrangera folkrörelseverksamhet. Det är också genom studier vi ska ge medlemmar de kompetenser som krävs för att utveckla och förvalta vårt parti och stärka den politiska idéutvecklingen. Med medlemsutbildning och ledarskapsutbildningar för förtroendevalda lägger vi grunden för ett stark parti. Vi ska också mer aktivt lyfta våra lokala verksamhetsledare och ge det organisatoriska arbetet den status det förtjänar. Folkrörelseakademien är en viktig del i det arbetet.

Vi ska stärka arbetet med organisationsplan för att säkerställa lokal närvaro i hela landet. Ett viktigt arbete som ska bli mer levande och följas upp. Utvecklingen med färre S-föreningar ska vändas och där det är lämpligt bör fler lokala socialdemokratiska föreningar bildas. I andra fall bör andra

modeller användas för att säkerställa lokal närvaro för vårt parti.

Därför är riktningen fram till 2029:

- Fler aktiva medlemmar
- Fler lokala ledare som arrangerar verksamhet
- Studier ska användas för att bygga organisatorisk och politisk styrka och att få medlemmar att växa och ta mer ansvar
- Fler socialdemokratiska föreningar och lokala verksamheter

STÄRKA SAMTALET MED VÄLJARE

Så bygger vi förtroende och driver opinionen. Flera av de stora organisatoriska metoderna som arbetarrörelsen och socialdemokratin har använt under sin framväxt har handlat om att i sin samtid bidra, forma och stärka det politiska samtalet. Metoderna har delvis skiftat men har när de varit framgångsrika inte väntat på att människor ska söka upp oss, utan vi möter människor där de befinner sig. På jobbet, i hemmet, på stadsfesten. Så har arbetarrörelsen drivit opinionen och byggt förtroende med stora väljargrupper. Alla dessa samtal är viktiga och något vi behöver få fler medlemmar och sympatisörer att ta.

Socialdemokraterna har en särställning i förmåga till samtal med väljare. Vi ska öka både kvalitén i våra samtal och antalet samtal som genomförs. Det är en viktig byggsten för att långsiktigt öka förtroendet för socialdemokratin. Samtidigt behöver vi stärka vår förmåga att på alla nivåer ~~att~~ systematiskt föra ~~liknande~~ samtal i sociala medier, där vi länge jobbat i underläge. Det krävs ett kulturskifte med fler socialdemokrater som tar plats och skapar goda politiska samtal där människor befinner sig, även på nätet. Opinionsbildningen i digitala kanaler behöver stärkas.

Därför är riktningen fram till 2029:

- Stärka vår förmåga att systematiskt samtala med väljare både off-line och online
- Opinionsbilda och bedriva samtal med väljare under hela mandatperioden för att kunna växla upp med trovärdighet i valrörelsen

ÖKA VÅRA RESURSER

Ska säkerställa vår politiska självständighet. Vi ska öka de resurser vi har tillgång till på de sätt som är till vårt förfogande för att få mer kraft som politisk rörelse. Det handlar både om att få mer ekonomiska intäkter både genom rimliga och rättvisa partianslag men också genom att erbjuda fler att gräsrotsfinansiera vår viktiga verksamhet. Som del av samma arbetarrörelse ska vi se vad det finns för kostnader som vi kan minska på ett så smart sätt som möjligt genom gemensamma inköp, poola resurser och viktiga prioriteringar. Ett viktigt sätt för att få mer resurser och kunna göra mer verksamhet är att engagera fler personer att göra uppgifter för vårt parti.

Fler uppgifter behöver möjlighet för ideella krafter att genomföra och därmed frigöra tid och resurser från det begränsade antalet anställda.

Därför är riktningen fram till 2029:

- Ökad gräsrotsfinansiering från medlemmar och sympatisörer
- Öka de offentliga anslagen till politiska partier och till hela det demokratiska systemet.
- Ompröva kostnader för att värna våra pengar på bästa möjliga sätt
- Fler medlemmar genomför arbetsuppgifter för vårt parti genomförs ideellt

MÄTBARA MÅL

Inom några särskilt prioriterade områden ska vi som parti även fastställa mätbara kongressmål. I vår folkrörelsemodell blir dessa mål som mest kraftfulla om de sätts lokalt av arbetarekommuner och s-föreningar, eftersom det främst är de som ska bära målen. En förutsättning för framgång och genomslag är att det inte blir för många mål som ska sättas och mätas. Målen ska även vara relevanta över hela kongressperioden.

Mål till 2029 föreslås därför fokusera på organisationsgrad och fler unga medlemmar. Två strukturellt viktiga frågor för att säkerställa vår organisatoriska styrka samtidigt som de är möjliga att följa upp och mäta.

VÅR ORGANISATIONSGRAD SKA ÖKA.

Vi ska bli fler medlemmar. Vi mäter organisationsgraden som andelen av befolkningen över 15 år som är medlem i Socialdemokraterna ska öka.

ANTAL MEDLEMMAR UPP TILL OCH MED 35 SKA ÖKA.

Socialdemokraterna ska få fler medlemmar i alla åldrar. Men särskilt prioriterat är antalet medlemmar upp till och med 35 som ska bli fler.

GENOMFÖRANDE AV DOKUMENTET

Organisatorisk inriktning är styråra för hela den socialdemokratiska partiorganisationen och tar sikte på kommande kongressperiod fram till och med 2029. I stadgan fördelas ansvar och mandat mellan olika organisatoriska led. Med denna fördelning som utgångspunkt ska den organisatoriska inriktningen förverkligas. Genomförandet ska ske i nära samverkan mellan olika organisatoriska nivåer.

Förslag och beslut

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
8	9	<i>Simon Fuglsang</i>	Blekinge	Yrkande 908 Tillägg: "Därför behöver än mer aktivt engagera oss för och uppmuntra att unga engagerar sig och arbeta för att unga får verklig plats och inflytande i våra beslutande rum. Ungas engagemang, idéer och perspektiv är avgörande för partiets förnyelse och långsiktiga styrka."	Bifall	Bifall PS
12	35	<i>Pia Ingvarsson</i>	Skåne	Yrkande 912 Tillägg: "Det handlar om att få mer ekonomiska intäkter både genom rimliga och rättvisa partianslag, erbjuda fler att kunna gräsrotsfinansiera genom en närhetsprincip så långt ner o organisationen som möjligt."	Avslag	Bifall PS
13	2	<i>David Fernbed</i>	Kalmar län	Yrkande 932 Tillägg: "Ökad gräsrotsfinansiering till alla nivåer i organisationen från medlemmar och sympatisörer."	Bifall	Bifall PS
11	11	<i>Elin Hjärtqvist</i>	Skaraborg	Yrkande 952 Tillägg efter ordet "medlemmar": ", samt en ökad representation på politiska uppdrag"	Avslag	Bifall PS, rösträkning Ja: 210, Nej: 132
11	16	<i>Elin Hjärtqvist</i>	Skaraborg	Yrkande 936 Tillägg ny punkt: "Utveckla samarbetet mellan partiorganisationen och SSU på lokal nivå, med gemensamma mål för ungdomsrekryteringen."	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
13	2	<i>Elin Hjärtqvist</i>	Skaraborg	Yrkande 955 Tillägg efter ordet "Ökad": "den frivilliga"	Bifall	Bifall PS

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att med anledning av att partikongressen fastställt nytt partiprogram ändra portalparagrafen i kapitel 1 i partiets stadgar, Partiets ändamål.

- att en stadgeöversynskommitté ska tillsättas och lägga fram ett förslag till stadgar som kan behandlas på 2029 års ordinarie kongress
- att partistyrelsen ges i uppdrag att tillsätta kommittén efter de allmänna valet 2026
- att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till organisatorisk inriktning.

Motioner och utlåtande på område F som rör *Stadgar* (UF43) och *Organisation* (UF44).

Huvudföredragande: *Tobias Baudin, Tomas Eneroth, Aylín Nouri*

Föredragande: *Gabriella Lavecchia, Joakim Jonsson*

Förslag och beslut

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
F1:2	<i>Caisa Johansson</i>	Västernorrland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
F16:1	<i>Tony Willner</i>	Sjuhärad	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
F18:1	<i>Magnus Ubr</i>	Kalmar län	Bifall	Bifall	Bifall	Bifall PS
F22:1	<i>Malin Svanholm</i>	Västernorrland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
F60:1	<i>Ida Gullbrandsson</i>	Värmland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
F60:2	<i>Ida Gullbrandsson</i>	Värmland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
F82:1	<i>Liza Kettil</i>	Fyrbodol	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
F82:2	<i>Liza Kettil</i>	Fyrbodol	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
F83:1	<i>Ida Gullbrandsson</i>	Värmland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
F83:2	<i>Ida Gullbrandsson</i>	Värmland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS, rösträkning Ja: 277, Nej: 69, Avstår: 2

Övriga beslut

Kongressen beslutade

- att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till utlåtanden över motionerna inom område F som rör: *Stadgar* (UF43) och *Organisation* (UF44).

Dagordningens punkt 11

Behandling av motioner och politiska riktlinjer – *Ett starkt, säkert och rättvist Sverige:*

Ordförande: *Elisabeth Ygeman* och *Johan Buser*

Sekreterare: *Tamar Khatchadourian* och *Oskar Andersson*

Dagordningens punkt 11.11

Behandling av område A: Inledning – *Ny riktning för Sverige* och område E: 4.6 *Ett starkt, säkert och rättvist Sverige*. Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – inledning och avslutning (s. 3 och 48–49).

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att remittera partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer - förslag till politiska riktlinjer – inledning och avslutning (s. 3 och 48–49) till redaktionsutskottet.

Dagordningens punkt 11.1

Behandling av område B: 1 och 1.1 *Du ska leva ett bättre liv i ett rikare land*. Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – kapitel 1 och 1.1 (s. 4, st. 1–3, s. 9, st. 4–6, s. 10, st. 1)

Huvudföredragande: *Mikael Damberg*

Föredragande: *Niklas Karlsson*, och *Fredrik Olovsson*

Inledningsanförande av *Mikael Damberg*, partistyrelsen

Föredragning och förslag

Mikael Damberg, partistyrelsen, föredrog partistyrelsens nya förslag till politiska riktlinjer - kapitel 2, Vi bygger landet tryggt – *Vård efter behov* (s. 13–15) och yrkade bifall till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna.

Partistyrelsens förslag till ny skrivning:

Ekonomi

DU SKA LEVA ETT BÄTTRE LIV I ETT RIKARE LAND

Sverige ska vara ett land med full sysselsättning och hållbart välstånd. Ett land som präglas av ekonomisk säkerhet och social trygghet. Ett land där ingen som kan arbeta är arbetslös annat än i korta perioder mellan jobb eller annan sysselsättning. Ett land där alla kan leva på sin lön, har råd med en bra bostad och kan ta ansvar för sin familj. Där vardagen fungerar och vi ~~kan~~ kännera framtidstro. Ett land där alla kan växa och leva ett gott liv.

Utvecklingen i Sverige går åt fel håll. De ekonomiska klyftorna ökar. De otrygga anställningarna blir fler. Tillväxten sjunker. Vanliga löntagare har fått se hur tio års reallöneökningar har sopats bort av inflationen. Löneskillnaderna mellan kvinnor och män minskar inte längre. Fler företag går i konkurs. Tittar vi ut över världen ser vi hur krig och kriser rasar runt omkring oss. Det säkerhetspolitiska läget för Sverige och Europa är mycket allvarligt. Handelshinder och tullar reses. I klimatförändringarnas spår följer extremväder, missväxt och fler konflikter om naturresurser. Samtidigt upplever vi massiva teknikskiften i den gröna omställningens och digitaliseringens spår. Det är skiften som både utmanar oss och ger nya förutsättningar för välbefinnande.

Dessa förändringar ställer nya krav på Sverige och på vår ekonomiska politik. Vi behöver investera i allt det som bygger vårt land starkt: infrastruktur, bostäder, forskning och välfärd. I människor och deras kompetenser. I vårt militära och civila försvar. För att ekonomin ska fungera för samhället och för var och en av oss, måste den byggas mer robust och rättvis.

[...]

Vi vill säkerställa en stadig grund för en stark ekonomi som möter samhällsbehoven.

I en osäker och snabbt föränderlig värld är stabila offentliga finanser ett skydd och en förutsättning för att attrahera och genomföra viktiga satsningar. Starka statsfinansieringar är också en förutsättning för att värna välfärden. Att det finns en bred parlamentarisk majoritet för spelreglerna för den ekonomiska politiken är en styrka för vårt land. Starka statsfinansieringar ger oss kraften att skydda Sverige, välfärden, människor och företag även när omständigheterna försämras. Det ger oss möjligheter att i dagens säkerhetsläge snabbt stärka vårt totalförsvar.

Vi vill inrätta en omfattande lånefinansierad totalförsvarsfond som skapar förutsättningar för kraftfulla investeringar i vår civila och militära beredskap. Militärt kommer det krävas kraftfulla satsningar för att snabbt öka vår kapacitet och vår försvarsförmåga. För stärkt civil beredskap krävs exempelvis upprustning och utbyggnad av transportnätet, stärkta beredskapslager, ökad sjukvårdsberedskap samt investeringar i energisäkerhet för att öka vår samlade försvarsförmåga i hela landet. Genom att lånefinansiera detta säkerställer vi att dessa investeringar inte går ut över välfärdens verksamhet. Som en effekt av denna ökade upplåning kan också skuldandets nivå behöva höjas.

Vi är öppna för att lånefinansiera vissa strategiska infrastrukturprojekt med stor klimatnytta.

Målet för den ekonomiska politiken är full sysselsättning, och den måste därför vara offensiv. När fler jobbar och ekonomin växer ~~får vi råd~~ möjliggör vi med en bättre välfärd. Välfärden är samtidigt en förutsättning för en god ekonomisk utveckling genom att människor kan utbilda sig, gå till jobbet, känna trygghet, våga ta risker och utvecklas oavsett varifrån man kommer. Alla svenskar drar nytta av välfärden och bidrar tillsammans till att finansiera den genom skatter. Vi vill att det offentliga ska vara ett föredöme genom att minska byråkratin och öka effektiviteten i offentlig sektor och i välfärden. Vi vill se robusta och rättvisa skatter, som betalas efter bärkraft.

För att säkra välfärdens finansiering behöver skatteintäkterna öka. Vi vill genomföra en skattereform som skapar förutsägbarhet, rättvisa och som vilar på breda skattebaser. Skevheten i hur arbete och kapital beskattas måste åtgärdas. De allra mest förmögna ska bidra mer. Utöver att bredda skattebasen vill vi höja beskattningen av stora men lågt beskattade kapitalinkomster, göra systemet enklare och mer likformigt samt ~~minska begränsa~~ möjligheterna till skatteundandragande och aggressiv skatteplanering. Därutöver behöver skatteöversynen se över åtgärder för hur större neutralitet mellan upplåtelseformerna på bostadsmarknaden kan uppnås.

Från norr till söder i vårt land frodas spetskunskaper och företagsamhet inom vitt skilda områden. Näringslivet och det offentliga behöver kroka arm och tillsammans arbeta för att företagen och jobben ska bli fler så att människor och platsen de bor på blir rikare. För att höja tillväxten och skapa full sysselsättning i hela landet måste investeringsnivån i samhället öka, bland annat i järnvägar, energiproduktion och bostäder för vanligt folk. Det offentliga har en särskild roll att rikta drivkrafter och resurser mot näringar med en hög innovationspotential och växande internationell efterfrågan. Långsiktiga spelregler gör att näringslivet vågar investera, inte minst i ny, grön teknik. För att få fart på den hållbara tillväxten och frigöra kraften i fler privata satsningar ska staten kunna medverka mer till viktiga investeringar. Vi vill se en svensk investeringsbank för att underlätta samordning och växla upp insatser som bidrar till att frigöra privat kapital. Banken ska ha ett ambitiöst grundkapital och kunna bidra med långsiktigt kapital till klimatsmarta och viktiga framtidsinvesteringar.

Förslag och beslut

Kongressen beslutade:

att fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – kapitel 1 och 1.1 *Du ska leva ett bättre liv i ett rikare land* (s. 4, st. 1–3, s. 9, st. 4–6, s. 10, st. 1).

Motioner och partistyrelsens utlåtanden på område B som rör *Ordning och reda i ekonomin (UB1), Finansmarknadspolitik (UB2), Offentlig upphandling (UB3) och Skatter (UB4).*

Huvudföredragande: *Mikael Damberg*

Föredragande: *Niklas Karlsson* och *Fredrik Olovsson*

Förslag och beslut

Partistyrelsens förslag till ändring i motionsutlåtande som rör *Ordning och reda i ekonomin (UB1)*

Partistyrelsens föredragande föreslår partikongressen besluta:

- att lägga in en ny mening i stycke 4 på sidan 4 efter ”militär beredskap”: ”Som en effekt av denna ökade upplåning kan också skuldankarets nivå behöva höjas.”
- att stryka följande mening i stycke 7 på sidan 5: ”Det tak som sätts av skuldankaret kommer med de överenskomna budgetreglerna inte vara bindande under kommande översiktsperiod utan tillåter stora investeringsprojekt.

att ändra meningen ”Partistyrelsen instämmer därför i att införandet av en statlig investeringsbank skulle kunna öka investeringstakten och vara en katalysator för privata investeringar” i stycke 3 på sidan 7 till: ” Partistyrelsen instämmer därför i att en statlig investeringsbank bör införas.”

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Yrkande	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
B272:1	<i>Ulrik Wärnsberg</i>	Uppsala län	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
B272:2	<i>Ulrik Wärnsberg</i>	Uppsala län	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
B423:1	<i>Sarkis Khatchadourian</i>	Stockholms län	Avslag	Bifall	Bifall	Bifall PS
B450:1	<i>Sarkis Khatchadourian</i>	Stockholms län	Avslag	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B600:3	<i>Sarkis Khatchadourian</i>	Stockholms län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B199:1	<i>David Fernbed</i>	Kalmar län	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
B199:2	<i>David Fernbed</i>	Kalmar län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B199:3	<i>David Fernbed</i>	Kalmar län	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
B199:4	<i>David Fernbed</i>	Kalmar län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B199:5	<i>David Fernbed</i>	Kalmar län	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
B225:1	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodal	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B237:1	<i>David Fernbed</i>	Kalmar län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B237:2	<i>David Fernbed</i>	Kalmar län	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
B237:3	<i>David Fernbed</i>	Kalmar län	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
B489:1	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till utlåtanden över motionerna inom område B som rör *Ordning och reda i ekonomin* (UB1), *Finansmarknadspolitik* (UB2), *Offentlig upphandling* (UB3) och *Skatter* (UB4).

Dagordningens punkt 11.2

Behandling av område B: 1 och 1.2 Du ska leva ett bättre liv i ett rikare land

Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – kapitel 1 och 1.2 (s. 4., st. 4, s. 10, st. 2–6, s. 11–12, s. 13, st. 4–5, s.14).

Ordförande: *Elisabeth Brandt Ygeman* och *Erik Ezelius*

Sekreterare: *Linnea Englund Davidsson* och *Nima Farrabi*

Huvudföredragande: *Ardalan Shekarabi*

Föredragande: *Katrin Stjernfeldt Jammeh*

Föredragning och förslag

Ardalan Shekarabi, partistyrelsen och *Katrin Stjernfeldt Jammeh*, partistyrelsen föredrog partistyrelsens nya förslag till skrivningar till politiska riktlinjer – kapitel 1 och 1.2 (s. 4., st. 4, s. 10, st. 2–6, s. 11–12, s. 13, st. 4–5, s.14) och yrkade bifall till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna

Partistyrelsens förslag till ny skrivning:

Arbetsmarknad

1. DU SKA LEVA ETT BÄTTRE LIV I ETT RIKARE LAND

[...]

Grunden i en stark ekonomi är arbete. När alla människors kunskaper och erfarenheter kommer till nytta, bygger vi vårt land rikare. Full sysselsättning bidrar till att minska klyftorna i samhället, ökar rättvisan mellan män och kvinnor, mellan grupper och mellan olika platser i landet. För att fler bra jobb ska växa fram, så att fler kommer i arbete, behöver Sverige en **modern, och rättvis arbetslinje**. Alla som kan arbeta ska arbeta. ~~Den som jobbar ska bli rikare och friare att leva ett bra liv. För att uppnå det duger inte vilka arbetsvillkor och löner som helst.~~ Tack vare vår unika svenska modell, med starka fackföreningar och arbetsgivare som förhandlar om villkoren på arbetsmarknaden, kombinerat med en aktiv arbetsmarknads- och utbildningspolitik och en pålitlig välfärd, har Sverige kunnat skapa en positiv spiral där ekonomiska framsteg och växande jämlikhet gått hand i hand. Det har varit en styrka för Sverige. Det är något vi ska utveckla vidare när vi nu fortsätter bygga vårt land starkt och framgångsrikt framöver.

[...]

1.2 En modern och rättvis arbetslinje för fler bra jobb

Att människor vill och kan arbeta är vårt samhälles största tillgång. Genom sitt arbete kan man skapa sig en bättre tillvaro samtidigt som man är med och gör vårt land rikare. Vi vill att alla ska kunna se fram emot ett tryggt och utvecklande yrkesliv och en bra pension. Arbete ska vara en källa till stolthet och självbestämmande.

Sverige har idag en historiskt hög arbetslöshet. Vi har under många år haft en utveckling med växande låglönekonkurrens och fler otrygga jobb. Många fastnar i anställningar som man knappt kan försörja sig på. Allt färre har tillsvidareanställningar med kollektivavtal. Färre har en sammanhållen

arbetsdag. Den passiva arbetsmarknadspolitiken har misslyckats med att rusta människor för de nya jobb som växer fram. Familjernas trygghet urholkas. Sverige hindras från att ta nästa produktiva steg.

Det är dags för en **modern, och rättvis och jämställd arbetslinje**. Den aktiva arbetsmarknadspolitiken ska syfta till att det skapas fler bra jobb i framgångsrika företag och inom offentlig sektor, att människor får de kunskaper de behöver så att de kan ta de jobb som växer fram och att arbetslivet är så utvecklande och hållbart att många kan vara med och bidra länge. Det förutsätter också ekonomisk trygghet i omställningen både genom starka socialförsäkringar och en bra arbetslöshetsförsäkring.

Därför vill vi:

- Stärka den svenska modellen – för full sysselsättning och bra jobb med bra löner.

Vår **svenska modell**, med starka fackföreningar och arbetsgivarorganisationer som förhandlar om villkoren på arbetsmarknaden, ger goda villkor och en rättvis löneutveckling. Jämfört med en ordning som baseras på lagstiftning kring centrala arbetslivsfrågor är partssamverkan ett överlägset system. Starka arbetstagarorganisationer bidrar till att göra arbetsmarknaden mer jämställd, motverkar osakliga löneskillnader och till att fler kan orka med ett långt arbetsliv. Företagsklimatet präglas så av sund konkurrens och få konfliktdagar. Det skapar trygghet, flexibilitet och snabbhet i ekonomin. Vi ska värna och försvara den svenska modellen och **arbetsmarknadens parter** **självständiga ansvar** för lönebildningen.

Vi vill **utveckla den svenska modellen**. Vi vill stärka arbetstagarernas och fackföreningsrörelsens ställning. **Parternas delaktighet** exempelvis i EU-lagstiftningsprocesser ska utökas.

Fackföreningsavgiften ska vara avdragsgill. Skattepengar ska aldrig användas för att underminera kollektivavtal och dumpa villkor. I **offentlig upphandling** ska villkor enligt kollektivavtal gälla och sociala villkor beaktas. De **regionala skyddsombuden** ska ges utökad tillträdesrätt och ~~de~~ **lokala skyddsombudens** fackliga koppling ska värnas.

För att Sverige ska präglas av välfungerande marknader och för att vi ska få fram fler bra jobb måste de företag främjas som konkurrerar med innovation, hållbar och effektiv produktion samt goda löner och villkor. Det offentliga ska skapa **spelregler som gynnar schysst företagande**. Företag som bryter mot dessa förstör för alla de företag som gör rätt för sig. Det undergräver också fundamenten i vår svenska modell. Det är viktigt att den offentliga upphandlingen används aktivt för att **bekämpa arbetslivskriminalitet** och osund konkurrens. Vi vill se en **översyn av Lagen om Offentlig Upphandling**.

- Vi måste stoppa den växande arbetslivskriminaliteten.

Vi vill öka **tillsynen av riskbranscher** och förstärka det **myndighetsgemensamma arbetet** mot arbetslivskriminalitet. Företag som fuskar ska kunna **svartlistas**. **Sanktionsavgifterna** ska höjas och breddas till fler områden. Fusk och missbruk vid användandet av **RUT- och ROT-tjänster** och lönesubventioner ska motverkas.

Vi behöver också växla upp bekämpandet av den ekonomiska brottsligheten. Penningtvätt, skatteflykt och fusk skadar marknaderna, göder organiserad brottslighet och tär på förtroendet i ekonomin. Informationsdelning mellan myndigheter ska utvecklas och **AI-teknologi** användas för att bekämpa brotten. Vi vill se skärpta straff, återinförd **revisionsplikt**, att fler brott ska leda till **näringsförbud** och att företag som inte sköter sig ska kunna drabbas av **svartlistning**. Kriminella använder ofta bolag som brottsverktyg, och därför bör möjligheterna att också **belägga individer med näringsförbud** utökas. Myndigheterna har ett särskilt ansvar att säkerställa att skatter och sociala avgifter erläggs, oavsett om det sker i Sverige eller hemlandet när arbetskraften är **utstationerad**. Genom klara och tydliga regler och stärkt kontroll av att dessa efterlevs kan vi skapa marknader som fungerar bättre och gynnar seriösa företag och bra jobb.

Vi vill uppdatera den nationella strategin mot arbetslivskriminalitet för att sjösätta ett brett program med långsiktiga och kraftfulla insatser för att städa upp på svensk arbetsmarknad.

För att göra det svårare att fuska vill vi öka tillsynen av riskbranscher och förstärka det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet. Företag som fuskar ska kunna svartlistas. Sanktionsavgifterna ska höjas och breddas till fler områden. Därtill vill vi verka för möjligheterna att **utesluta orimligt låga anbud i offentlig upphandling** och lagstifta om att begränsa antalet underentreprenörsled till två som huvudregel i branscher med stor risk för arbetslivskriminalitet. Fusk och missbruk vid användandet av RUT- och ROT-tjänster ska motverkas och vi vill ställa hårdare krav på företag som mottar lönesubventioner eller som erbjuder skattesubventionerade tjänster och stärka entreprenörsansvaret. Vi vill också att fler sanktionsavgifter ska kopplas till omsättning och breddas till fler områden, skärpa reglerna mot taktiska konkurser och införa en ny brottsrubricering: exploatering av utländsk arbetskraft.

För att göra det lättare att upptäcka fusk och kriminalitet vill vi öka antalet kontroller genom att uppfylla **ILO:s riktmärke om inspektörer, kraftfullt bygga ut och permanenta de nationella centren mot arbetslivskriminalitet** samt **inrätta en yrkestrafikinnspektion**.

Vi behöver också växla upp bekämpandet av den ekonomiska brottsligheten. Penningtvätt, skatteflykt och fusk skadar marknaderna, göder organiserad brottslighet och tär på förtroendet i ekonomin. Informationsdelning mellan myndigheter ska utvecklas och vi vill minska **sekretesshinder** mellan myndigheter, kommuner och regioner, och gentemot parterna. Därtill vill vi utöka användningen av AI-teknologi och ny teknologi i kontrollarbetet för att bekämpa brotten. Vi vill också utreda ett större statligt ansvar för personalidentifierings- och personalliggarsystem i riskbranscher med möjlighet till realtidsrapportering till och från relevanta databaser samt att **skärpa kontrollen av europeiska socialförsäkringsintyg**.

Vi vill se skärpta straff, återinförd revisionsplikt, att fler brott ska leda till näringsförbud och att företag som inte sköter sig ska kunna svartlistas. Kriminella använder ofta bolag som brottsverktyg, och därför bör möjligheterna att också belägga individer med näringsförbud utökas. Myndigheterna har ett särskilt ansvar att säkerställa att skatter och sociala avgifter erläggs, oavsett om det sker i Sverige eller hemlandet när arbetskraften är utstationerad. Genom klara och tydliga regler och stärkt kontroll av att dessa efterlevs kan vi skapa marknader som fungerar bättre och gynnar seriösa företag och bra jobb.

- Vi ska skapa en tydlig **jobbtrappa mot självförsörjning**.

Människor vill arbeta och försörja sig. Ett gott arbete ger stolthet, frihet och sammanhang. En politik för full sysselsättning bygger på att det skapas många bra jobb, och att människor kan ta jobben. Det måste också finnas goda förutsättningar för människor och deras familjer att kunna flytta till orter med lediga jobb. Den yrkesmässiga och geografiska rörligheten på arbetsmarknaden behöver stärkas.

Den svenska arbetsmarknaden är idag uppdelad: i många branscher finns ett skriande personalbehov, samtidigt som arbetslösheten är rekordhög. Många människor hittar snabbt nytt jobb vid tillfällig arbetslöshet. Men alltför många saknar de kompetenser som krävs för att få jobb och fastnar i långtidsarbetslöshet. Att var fjärde ung människa är arbetslös är ett enormt resursslöseri.

Vi behöver sätta ett **program** för att alla ska komma in på arbetsmarknaden. Takten i jobbskapandet ska öka och arbetstagare ska snabbare få de kompetenser som krävs. Den som blir arbetslös ska mötas av starkt stöd och **tydliga krav** för att kunna ta ett nytt jobb. **Trappstegen** från arbetslöshet till självförsörjning måste bli mycket tydligare än idag.

Det börjar i språket – på svensk arbetsmarknad måste man i regel kunna prata svenska. För den som inte kan det är en ordentlig språkutbildning ett viktigt steg till jobb. För personer med försörjningsstöd vill vi se krav på **aktivitetsplikt**. För dem med svaga kunskaper i svenska vill vi se en **språk- och aktivitetsplikt**. Försörjningsstöd ska kunna kombineras med **studier** som underlättar vägen till jobb. Yrkesanpassad språkutbildning ska främjas.

Därefter måste man möta en arbetsplats. Genom **praktik, subventionerade anställningar** och **beredskapsarbeten** kan man få in en första fot i arbetslivet. För dem som har mycket stora svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden krävs långsiktiga och förstärkta möjligheter till **anpassade arbeten** med kollektivavtalsenliga villkor ~~en~~. De finansiella samordningsförbunden bör få ett utökat uppdrag att öka människors arbetsförmåga så att fler långsiktigt kan försörja sig själva. Stöden för att komma i arbete ska vara anpassade efter individens behov. Det gäller inte minst för människor med funktionsnedsättning. Samhall har en viktig roll och ska ges förutsättning att lägga större fokus på att ge meningsfulla och utvecklande arbeten för de anställda.

Man behöver rätt kompetenser. Arbetsmarknadsutbildningar ger människor färdigheter som företag och välfärd behöver.

Arbetsmarknadsutbildningarna ska byggas ut kraftigt så att fler snabbare får de kompetenser som efterfrågas och blir anställningsbara. Utbudet av utbildningar ska främja jämställdhet. Också kommunernas, civilsamhällets och **folkbildningens** insatser är avgörande för att människor får de färdigheter som behövs. **Yrkesvux** behöver få mer långsiktig och förutsägbar finansiering så att fler kan få rätt kompetenser. **Studiestartsstödet** har en viktig roll i att ge arbetslösa tillgång till utbildning som leder till jobb. **Yrkehögskolan** ska fortsätta att byggas ut, med en stark koppling till den regionala arbetsmarknaden. Kvaliteten i **Komvux** ska vara god i hela landet. Genom fler utbildningsplatser på folkhögskolor förbättras vägarna till arbete. Insatserna för unga som varken arbetar eller studerar behöver stärkas. Unga i familjer med försörjningsstöd ska ha möjlighet att feriarbeta utan att det påverkar försörjningsstödet.

Med rätt färdigheter kan människor ta de jobb som finns. Genom aktiv **förmedling och matchning** etablerar människor sig på arbetsmarknaden. För att det ska fungera ska **Arbetsförmedlingen** vara statligt finansierad, kommunalt förankrad, finnas i hela landet och samverka med relevanta aktörer, regionalt. Många kommuner har byggt upp egna arbetsmarknadspolitiska insatser som är av stor betydelse där Arbetsförmedlingen inte givits förutsättningar att klara sitt uppdrag. ~~Kommunernas roll behöver stärkas för att få in människor på arbetsmarknaden. Samverkan med kommunerna och andra relevanta aktörer är central för ungdomar och andra utsatta grupper ska ges stöd.~~ **Sociala företag** ska få bättre förutsättningar att verka och skapa jobb för sårbara grupper. Vi vill att sociala företag gynnas i offentlig upphandling genom **reserverade kontrakt**.

För att underlätta för människor att komma från arbetslöshet till arbete behövs dessutom en trygg och fungerande **arbetslöshetsförsäkring**. En stark arbetslöshetsförsäkring med hög anslutningsgrad och ett **gott inkomstskydd** är ett viktigt verktyg för stärkt jämlikhet. Det hindrar att löner pressas nedåt, motverkar lågkonjunktur och stödjer ekonomisk återhämtning. ~~Vi vill se goda ersättningsnivåer och en mindre brant avtrappningsmodell än idag.~~ Vi vill se goda ersättningsnivåer och bättre ersättningsvillkor än idag. Den nya, brantare avtrappningsmodellen försämrar tryggheten och ska därför rivas upp. Att värna inkomstbortfallsprincipen är prioriterat för att slå vakt om arbetstagarnas ekonomiska standard. Deltagande i lagenliga konflikter på den svenska arbetsmarknaden, där individer uppbär konfliktersättning, ska kunna räknas som överhoppningsbar tid i arbetslöshetsförsäkringen. Även **deltidsarbetslösa** i varaktig anställning ska kunna erbjudas arbetsmarknadspolitiska insatser med arbetsmarknadspolitiska ersättningar.

[...]

- Du har rätt att orka ett långt arbetsliv.

Till en modern och rättvis arbetslinje hör att fler kan stanna längre i arbetslivet. Idag ser möjligheterna att stanna länge i ett yrke väldigt olika ut. Särskilt skillnaden mellan arbetar- och tjänstemannayrken ökar. Inom vissa yrken har man fått ett större utrymme att påverka när och var man arbetar, exempelvis genom att arbeta hemifrån vid sjukdom. I andra yrkesgrupper är självbestämmandet mindre och man behöver vara på plats för att göra sitt jobb. Denna skillnad såg vi tydligt under coronapandemin, men den gäller fortfarande. Att människor går sjuka till jobbet för att de inte har råd att vara hemma leder i förlängningen till att de sliter ut kroppen, sjukskrivningarna ökar och man riskerar att lämna arbetslivet för tidigt. Det är orättvist. Därför vill vi **slopa karensavdraget**, så att den som är sjuk får möjlighet att återhämta sig. Det innebär att den som är sjuk får sjuklön från första dagen. Det förutsätter också effektiva **regler** som gör att fusk och missbruk motverkas.

Arbetsgivare måste också arbeta mer aktivt för att motverka sjukdom. Alltför hög arbetsbelastning, jobb som sliter på kroppen, dåligt ledarskap och en ohälsosam förläggning av arbetstiden producerar ohälsa, lägre inkomster och sämre livskvalitet. Bristande eller obefintligt arbetsmiljöarbete bidrar till att många slits ut, det gäller inte minst i kvinnodominerade yrken. Det är dåligt för arbetstagaren, dåligt för arbetsgivaren och dåligt för samhällsekonomin. Förbättrade möjligheter till vidareutbildning på jobbet och yrkesväxling ger ett mer hållbart arbetsliv. Därutöver vill vi öka möjligheterna till **sanktioner** mot arbetsgivare som inte tar sitt ansvar för **arbetsanpassning** och **rehabilitering**. Alla anställda ska ha tillgång till en bra **företagshälsovård**. Sverige ska ratificera ILO-konventionen 190 om våld och trakasserier i arbetslivet.

Många människor är rädda att inte orka jobba ända till pensionen. Det gäller särskilt människor i arbetaryrken. Vi vill genomföra en reform som innebär att fler som börjat arbeta tidigt och har ett långt arbetsliv bakom sig ska kunna **gå ner i arbetstid** när man närmar sig pensionsåldern utan att det påverkar pensionen negativt. På så sätt kan många få förutsättning att arbeta länge och orka hela arbetslivet ut.

- En stark ekonomi ska komma alla till del.

När Sveriges konkurrenskraft ökar, när jobben blir fler och vi blir rikare ska det märkas i vardagen för alla som är med och bygger vårt land starkt. I den svenska modellen hanteras villkor och arbetstider i första hand av parterna. Teknisk utveckling och ökad produktivitet har gjort det möjligt för vissa yrkesgrupper att förhandla om både mer pengar i plånboken och kortare arbetstid. Inte minst med den utveckling vi nu ser kring artificiell intelligens och digitalisering finns ytterligare potential för detta. En modern och rättvis arbetslinje som främjar både arbetslivsförlängning, bra lön och mer fritid gör det lättare att attrahera personal. Det är viktigt på hela arbetsmarknaden. Vi **ser positivt på parternas arbete med att hitta lösningar** för ett hållbart arbetsliv och ser även behovet av en arbetstidsförkortning. I Sverige arbetar vi mycket och många kämpar med att få arbete och vardag att gå ihop och att orka ett helt yrkesliv. Arbetstiden behöver kortas. God balans ska råda mellan arbete och ledighet, mellan yrkesliv och privatliv – på hela arbetsmarknaden. Frågan om arbetstidsförkortning bör i första hand lösas av parterna på arbetsmarknaden och kan komma att kräva kompletterande regleringar och insatser i närtid, för alla, och förutsätter att de kommer framåt.

Sverige präglas av en hög sysselsättningsgrad och relativt sett långa arbetsliv. Den demografiska förändring vi står inför kräver att människor är yrkesverksamma länge. På många arbetsplatser bidrar dock tunga arbetsmoment och tuffa villkor till att många inte orkar ett helt yrkesliv. Inte minst inom välfärden vittnar arbetstagare om utmaningarna i arbetet. Eftersom välfärden är en bärande pelare för att bygga Sverige starkare måste det bli lättare att rekrytera och behålla medarbetare inom välfärden. Vi vill därför se ~~fler försöksverksamheter för ett innovativt arbetsmiljöarbete och te-~~ **arbetsdelningsmodeller och arbetstidsförkortning** inom välfärdssektorn. Att testa olika **tidsmodeller** för att se effekter på arbetsmiljö, hälsa och produktivitet är ett viktigt led i att göra arbetslivet mer hållbart.

Förslag och beslut

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
4	26	<i>Ludvig Andréasson</i>	Göteborgs-området	Yrkande 1096 Lägg till: ”politisk inriktning för full sysselsättning.” Ta bort: ”arbetslinje”	Avslag	Bifall PS
4	26	<i>Maja Ullberg</i>	Gävleborg	Yrkande 1113 Ta bort: ”arbetslinje” ur meningen ”För att fler bra jobb ska växa fram, så att fler kommer i arbete, behöver Sverige en modern, och rättvis och jämställd arbetslinje.” och ersätt med “För att fler bra jobb ska	Avslag	Bifall PS

				växa fram, så att fler kommer i arbete, behöver Sverige en aktiv arbetsmarknadspolitik för full sysselsättning.”		
10	9	<i>Ludwig Andréasson</i>	Göteborgs-området	Yrkande 1100 Ta bort: ”arbetslinje”. Lägg till: ”politisk inriktning för full sysselsättning.”	Avslag	Bifall PS
10	11	<i>Lena Olofsdotter Jenemark</i>	Skaraborg	Yrkande 918 Lägg till: ”sysselsättning” så att meningen lyder ”Att människor vill och kan arbeta och vara i sysselsättning är vårt samhälles största tillgång.”	Avslag	Bifall PS
10	21	<i>Henrik Samdahl</i>	Dalarna	Yrkande 374 Lägg till: ”Det är dags för en modern och rättvis arbetslinje där rätten till heltid är lag och norm.”	Avslag	Bifall PS
10	21	<i>Maja Ullberg</i>	Gävleborg	Yrkande 1117 Ta bort: ”arbetslinje” i meningen “Det är dags för en modern, och rättvis och jämställd arbetsmarknadslinje.” Ändra till: ”Det är dags för en modern, och rättvis och jämställd arbetsmarknadspolitik. Heltid ska vara verklig norm på hela arbetsmarknaden.”	Avslag	Bifall PS
10	22	<i>Ludwig Andréasson</i>	Göteborgs-området	Yrkande 1101 Ta bort: ”arbetslinje”. Lägg till: ”politisk inriktning för full sysselsättning.”	Avslag	Bifall PS
10	30	<i>Lena Olofsdotter Jenemark</i>	Skaraborg	Yrkande 933 Ändra så meningen lyder: ”Stärka den svenska modellen – full sysselsättning och bra jobb med lön som går att leva på.”	Avslag	Bifall PS
10	41	<i>Björn Petersson</i>	Kalmar län	Yrkande 1126 Lägg till: ”Parternas delaktighet ska utökas att omfatta exempelvis EU-lagstiftningsprocesser och den artificiella intelligensen.”	Avslag	Bifall PS
12	8	<i>Ulrik Wärnsberg</i>	Uppsala län	Yrkande 1090 Lägg till: ”I det ingår att utveckla den ekonomiska	Avslag	Bifall PS, försöksvotering

				demokratin och lämna förslag på hur personaläggande bättre kan främjas.”		
12	8	<i>Ludwig Andréasson</i>	Göteborgs-området	Yrkande 1156 Lägg till: ”I det ingår att utveckla den ekonomiska demokratin och lämna förslag på hur personaläggande bättre kan främjas.”	Avslag	Bifall PS
12	10	<i>Ludwig Andréasson</i>	Göteborgs-området	Yrkande 1157 Lägg till: ”Därtill är det av stor vikt att lagen om anställningsskydd (LAS) förändras så att antalet timmar i ett överenskommet anställningskontrakt skyddas.”	Avslag	Bifall PS
12	30	<i>Henrik Samdahl</i>	Dalarna	Yrkande 529 Ta bort: ”Kommunernas roll behöver stärkas för att få in människor på arbetsmarknaden”. Lägg till: ”Socialdemokraterna vill utreda hur arbetsförmedling, försäkringskassa och kommunens försörjningsstöd kan bli en och samma myndighet.”	Avslag	Bifall PS
14	7	<i>Alexander Petersson</i>	Stockholm	Yrkande 683 Lägg till: ”möjlighet att ” efter ”vi se en”. Lägg till: ”stöd” efter ”kombinera(s)”. Ta bort: ”vi se krav på aktivitetsplikt. För dem med svaga kunskaper i svenska vill” samt ”språk- och aktivitetsplikt. Försörjningsstöd ska”	Avslag	Bifall PS
14	9	<i>Lena Olofsdotter Jenemark</i>	Skaraborg	Yrkande 930 Lägg till: ”Möjlighet att tidigare gå i pension helt och hållet för de som slitit på sina kroppar och inte orkar längre efter ett långt yrkesliv genom till exempel modellen Arnepension.”	Avslag	Bifall PS
14	20	<i>Lena Olofsdotter Jenemark</i>	Skaraborg	Yrkande 1212 Lägg till: ”samhälle och parterna måste mötas upp för att se framtida utbildningsbehov och det måste ges goda förutsättningar för förbättrad kompetensnivå. Dagens utveckling är snabb och som redan är i arbete	Avslag	Bifall PS

				behöver förutsättningar att fördjupa sina kunskaper inom de områden de arbetar så anpassning till nya arbetsuppgifter ger kontinuitet genom hela yrkeslivet.”		
14	30	<i>Meeri Wasberg</i>	Stockholms län	Yrkande 1069 Lägg till: ”Många kommuner har byggt upp egna arbetsmarknadspolitiska insatser som är viktiga att ta tillvara i samverkan.” Ta bort: ”...av stor betydelse där Arbetsförmedlingen inte givits förutsättningar att klara sitt uppdrag.”	Avslag	Bifall PS
14	30	<i>Ulrik Wärnsberg</i>	Uppsala län	Yrkande 1098 Lägg till: ”Vi vill även genomföra den handlingsplan för den sociala ekonomin som Sverige ställt sig bakom i EU:s ministerråd.”	Avslag	Bifall PS
14	30	<i>Alexander Petersson</i>	Stockholm	Yrkande 1246 Lägg till: ”Arbetsförmedlingens verksamhet ska i huvudsak bedrivas i offentlig regi och genom partsgemensamma strukturer.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
15	39	<i>Patrik Harrysson</i>	Sjuhärad	Yrkande 1238 Lägg till: ”Avstängningsperioden om 45 dagar i arbetslöshetsförsäkringen behöver ses över för att öka rörligheten på arbetsmarknaden.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
16	25	<i>Ludwig Andréasson</i>	Göteborgs-området	Yrkande 1102 Lägg till: ”politisk inriktning för full sysselsättning”. Ta bort: ”arbetslinje”	Avslag	Bifall PS
16	34	<i>Carina Blank</i>	Gävleborg	Yrkande 1241 Ta bort: ”Det förutsätter också effektiva regler som gör att fusk och missbruk motverkas”.	Avslag	Bifall PS
16	36	<i>Miranda Bodiroza</i>	Halland	Yrkande 1106 Lägg till efter ”motverka sjukdom”: ”Att kvinnor tar ett större ansvar för det obetalda hem- och omsorgsarbetet, en”	Avslag	Bifall PS
17	1	<i>Miranda Bodiroza</i>	Halland	Yrkande 1110	Avslag	Bifall PS

				Lägg till efter samhällsekonomin: ”Aktivt arbete för ett jämställt hem- och omsorgsarbetet,”		
18	9	<i>Ludwig Andréasson</i>	Göteborgs-området	Yrkande 1158 Lägg till: ”I arbetet med att ställa om till ett hållbart arbetsliv behöver rast framöver ingå i den betalda arbetstiden.”	Avslag	Bifall PS
18	17	<i>Ludwig Andréasson</i>	Göteborgs-området	Yrkande 1104 Lägg till: ”politisk inriktning för full sysselsättning.” Ta bort: ”arbetslinje”	Avslag	Bifall PS
18	28	<i>Catarina Eriksson</i>	Södermanland	Yrkande 1095 Ersätt ”testa” med ”tillitsbasera”	Avslag	Bifall PS
18	28	<i>Ulrik Wärnsberg</i>	Uppsala län	Yrkande 1107 Lägg till ”inom välfärdssektorn, genom att pröva med självstyrande enheter och grupper för att utveckla arbetets organisation och innehåll.”	Avslag	Bifall PS

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – kapitel 1 och 1.2 *Du ska leva ett bättre liv i ett rikare land* (s. 4., st. 4, s. 10, st. 2–6, s. 11–12, s. 13, st. 4–5, s.14)

Motioner och utlåtanden på område B som rör **Arbetsmarknadspolitik (UB5), Arbetsmarknadens villkor (UB6).**

Huvudföredragande: *Ardalan Shekarabi*

Föredragande: *Katrin Stjernfeldt Jammeh*

Förslag och beslut

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
B704:1	<i>Henrik Samdahl</i>	Dalarna	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B721:1	<i>Henrik Samdahl</i>	Dalarna	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B744:1	<i>Lena Olofsdotter Jenemark</i>	Skaraborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B749:1	<i>Lena Olofsdotter Jenemark</i>	Skaraborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

B1214:1	<i>Lena Olofsdotter Jenemark</i>	Skaraborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1227:1	<i>Lena Olofsdotter Jenemark</i>	Skaraborg	Bifall	Bifall	Bifall	Bifall PS
B796:1	<i>Andreas Sjö</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
B809:4	<i>Andreas Sjö</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B809:6	<i>Andreas Sjö</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1037:1	<i>Olle Åkerlund</i>	Västernorrland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1045:1	<i>Ludvig Andréasson</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1045:2	<i>Ludvig Andréasson</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1045:3	<i>Ludvig Andréasson</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1045:4	<i>Ludvig Andréasson</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1045:5	<i>Ludvig Andréasson</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1045:7	<i>Ludvig Andréasson</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1117:1	<i>Fredrik Sirberg</i>	Stockholms län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
B1125:1	<i>Ludvig Andréasson</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1125:2	<i>Ludvig Andréasson</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1125:3	<i>Ludvig Andréasson</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1154:1	<i>Ludvig Andréasson</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1299:1	<i>Ludvig Andréasson</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till utlåtanden över motionerna inom område B som rör *Arbetsmarknadspolitik* (UB5) och *Arbetsmarknadens villkor* (UB6)

Dagordningens punkt 11.3

Behandling av område B: 1 och 1.2 Du ska leva ett bättre liv i ett rikare land

Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – kapitel 1 och 1.1 (s. 4., st. 5, s. 5–8).

Ordförande: *Ellinor Eriksson* och *Aida Birinshiku*

Sekreterare: *Joel Herrault* och *Moa Johansson*

Huvudföredragande: *Marie Nilsson*

Föredragande: *Fredrik Olovsson*, *Anna-Caren Säterberg*

Föredragning och förslag

Marie Nilsson, partistyrelsen, föredrog partistyrelsens nya förslag till skrivningar till politiska riktlinjer – kapitel 1 och 1.1 (s. 4., st. 5, s. 5–8) och yrkade bifall till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna.

Partistyrelsens förslag till ny skrivning:

Energipolitik m.m.

1. DU SKA LEVA ETT BÄTTRE LIV I ETT RIKARE LAND

[...]

För en stark ekonomi krävs också en **offensiv näringspolitik för hållbar tillväxt**. Svenskt välstånd bygger på konkurrenskraftiga företag och ett innovativt näringsliv. Världen befinner sig just nu i stora tekniskskiften: framväxten av ny grön teknik och artificiell intelligens kommer att få stor påverkan på ekonomins funktionssätt. För att möta den utvecklingen behöver vi göra det som Sverige har gjort historiskt. När vårt land reste sig från att vara ett av världens fattigaste till att bli ett av världens rikaste länder, var det för att vi omfamnade teknikutveckling och främjade högproduktiva jobb.

I vårt land finns den innovationskraft, de naturresurser, de entreprenörer och de yrkeskunniga arbetstagare som behövs för att leda utvecklingen även i framtiden. Genom att våra företag ligger i framkant i den tekniska omställningen – och genom en aktiv närings- och regionalpolitik som ger förutsättningar för företag och jobb i hela landet – kan vi öka vår levnadsstandard, förbättra vårt välstånd, trycka tillbaka arbetslösheten och samtidigt nå målet om att bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. Det kräver en klimathandlingsplan som gör att vi klarar klimatmålen både i Sverige och inom EU. Vi står bakom Parisavtalet och driver på för en rättvis klimatomställning som fungerar för vanligt folk i hela landet.

1.1 Fler framgångsrika företag och en ekonomisk politik för vanligt folk

Sverige har alla förutsättningar att leda nästa ekonomiska språng. Att tillvarata Sveriges styrkor och kompetenser är viktigare än någonsin när hela världen nu genomgår en enorm industriell och ekonomisk förändring, inte minst med den gröna omställningen och AI. Samtidigt hårdnar konkurrensen på de internationella marknaderna, protektionismen ökar och de geopolitiska spänningarna växer. Med det förändrade säkerhetsläget behöver vi snabbt mobilisera mer av samhällets resurser för att stärka vår civila och militära beredskap. En politik för att rusta Sverige, driva fram nya tekniker, företag och jobb är viktigt för att Sverige ska stå starkt. Det är också viktigt för att vi ska kunna motverka det växande klimathotet och bidra till en rättvis omställning.

Sverige behöver en **offensiv näringspolitik för hållbar tillväxt**. Fokus måste ligga på att skapa fler och starkare företag som skapar bra jobb med schyssta löner och kollektivavtalsenliga villkor i hela landet. Det förutsätter en stabil ekonomi, långsiktiga spelregler, välfungerande marknader, en modern infrastruktur, och att Sverige fortsätter att vara en forskningsnation i framkant.

Därför vill vi:

- Sjösätta en ambitiös näringspolitik för stärkt svensk konkurrenskraft.

Förutsättningarna för välbefinnande och tillväxt förändras snabbt. För att samla samhällets aktörer kring en gemensam framtidsagenda vill vi sluta en **svensk industriavtalspakt**. Tillsammans med industriföreträdare, forskning och arbetsmarknadens parter ska en **färdplan med genomförandeinsatser** tas fram för att under de kommande tio åren stärka svensk industri och näringsliv med fokus på den gröna och digitala omställningen. Tyngdpunkten ska ligga på **strategiska framtidsbranscher** där Sverige har goda förutsättningar att skapa morgondagens välbefinnande. När de globala ekonomiska spelreglerna snabbt förändras måste vi se till att Sverige har fortsatt stark närvaro på andra marknader. Handel har alltid varit viktigt för svensk ekonomi. Därför behövs också en ny **export- och investeringsstrategi** för att fler företag ska nå förändrade exportmarknader.

Sverige har stora fyndigheter av kritiska och strategiska mineraler som är avgörande för klimatomställning och elektrifiering. Svensk mineralstrategi behöver uppdateras. Gruvor ska bidra till att skapa ekonomiska och sociala värden för berörda samhällen.

Utvecklandet av klimatsmart produktion och hållbara förädlingskedjor är en av våra mest centrala uppgifter de kommande åren. Också här måste det offentliga och näringslivet dra åt samma håll. De långsiktiga planeringsmöjligheterna vad gäller den gröna omställningen måste förbättras. Vi vill komplettera det rättsligt bindande klimatpolitiska ramverket med **sektorsvisa omställningsplaner**, som utvärderas löpande. Det gör det tydligare för alla hur vi kan nå netto-nollutsläpp till 2045. Ett mer konkret ramverk är särskilt viktigt för de sektorer som har långa investeringsperioder. För att stå rustade mot extremväder till följd av klimatförändringarna behöver vi också vidta åtgärder för klimatanpassning.

I Sverige ska företag våga testa nya idéer och kunna växa. Företagsklimatet för innovativa företag måste förbättras genom tydliga och förutsägbara regel-förenklings-regler och genom enklare tillgång till mer jämställt riskkapital och **investeringsstöd**. Vi behöver förbättra förutsättningarna för **start-ups**, och vill se bättre varumärkes- och patentskydd. För att öka konkurrenskraften ska branschriktade **samverkansprogram** utvecklas. **Klimatklivet** och **Industriklivet** ska förstärkas och ansökningsprocesserna förenklas så att fler omställningsprojekt kan genomföras snabbare. Statliga krediter till **kommunerna** ska kunna användas vid stora industrietableringar. För att utveckla nya affärsmodeller krävs att rätt marknader kommer på plats. Sverige ska vara en **testbädd** för nya marknader och förädlingskedjor. Vi vill underlätta framväxten av marknader genom att använda den **offentliga upphandlingen** mer strategiskt och för att främja innovation, minskade utsläpp och cirkulära lösningar. Centralt i ett fungerande ekosystem för start-ups är att kunna få rätt personer med hög kompetens till företagen. Därför bör samarbetet mellan universitet, industrin och staten stärkas.

I Sverige har både företag och det offentliga historiskt varit snabba i att använda sig av ny teknik.

Det är fortsatt en nyckel till framgång. En bred och demokratiskt kontrollerad digitalisering och användning av artificiell intelligens har potential att driva tillväxt, produktivitet och utveckling i alla sektorer. Genom **framtidssinriktade digitaliseringsåtgärder** vill vi underlätta för små, medelstora och stora företag att hitta nya affärsmodeller. Samtidigt är mycket av tekniken oprövad, riskfylld, och kan användas för övervakning, desinformation, hot och hat. För en socialt ansvarsfull digitalisering krävs både åtgärder på **digital infrastruktur** och **kompetens**, liksom tydliga regler kring **datalagring, -användning och integritetsskydd**.

Vi vill se fler nya jobb i små och medelstora företag i hela landet. Det kräver att villkoren för att starta, driva och utveckla företag förbättras i såväl landsbygd som stad. En hållbar besöksnäring som skapar helårsarbeten och stärker lokalsamhällen är viktigt för hela Sverige som destination. De flesta nya jobb skapas i små och medelstora företag. En stark ekonomi och välfungerande marknader skapar förutsättningar för fler företag att växa och anställa fler. En hållbar besöksnäring har en unik möjlighet att skapa växtkraft runtom i landet.

- Sverige ska ha välfungerande marknader.

En framtidssinriktad och innovativ ekonomi som fungerar för vanligt folk förutsätter att **marknaderna präglas av produktiv konkurrens**. Idag finns det många marknader där den vanliga konsumenten står utan riktiga val när företagen blir så stora att de kan sätta vilka priser de vill, eller marknaderna på andra sätt inte fungerar som de ska. Vi känner det i plånboken när vi handlar vår matkasse, när vi vill byta bank för våra bolån eller när vi måste operera ett älskat husdjur. Vi ser det när utförsäljningen av bilprovningen gjort den dyrare och när seriösa taxibolag slåss för sin överlevnad för att app-bolagen drivit ner priserna med ovärdiga arbetsvillkor och fusk. Staten måste **säkra viktiga samhällsfunktioner** och grundläggande offentlig service i hela landet. För att underlätta för vanliga hushåll måste vi ta krafttag för att få ordning på dagens många icke-fungerande marknader.

Vi ska **förbättra konkurrensen** i ekonomin och stärka förutsättningarna inte minst för småföretag, lantbrukare och konsumenter. Det är särskilt relevant på marknader som har direkt inverkan på vanligt folks ekonomi, så som livsmedelssektorn, banksektorn och energimarknaden. Vi vill se en utvecklad roll för **Konkurrensverket** med ökad **tillsyn** och konkurrensfrämjande arbete. Vi behöver ett förbättrat **konsumentskydd** och **starka konsumentorganisationer**.

- Sverige ska ha EU:s lägsta elpriser och det behövs mer förnybar och fossilfri el.

För att ekonomin ska fungera för vanligt folk krävs god tillgång till el till låg kostnad. Det förutsätter mer el från vatten, vind, sol, kärnkraft och bioenergi. Billig el kommer vara en central konkurrensfördel för svenska företag framöver. Dagens situation, med stora prisskillnader i landet och ofta höga priser är orimlig. Vårt mål är att **hela Sverige** ska ha samma låga elpriser. För att uppnå detta behövs en fortsatt utbyggnad av elproduktion och elnät i alla delar av landet. Vi vill se en mer välfungerande svensk och europeisk elmarknad. Vi vill också att ~~både privatkunder och företag~~ staten ska kunna teckna långa kontrakt för elleverans till hushåll och företag till stabila priser. Det kallar vi **Folkhemsel**.

För att kunna erbjuda låga och stabila elpriser måste **samhället överta mer av kontrollen** över elförsörjningen. Sverige behöver ett robust elsystem som på sikt klarar av att leverera upp till **dubbelt så mycket el** som idag. Staten behöver möjliggöra omfattande investeringar i **alla fossilfria kraftslag och i elnätet**. Alla kraftslag ska behandlas enligt principen om teknikneutralitet. Investeringar i nya industrier och omställning av befintliga behöver

dessutom mer el i närtid. Därför vill vi se **mål för mer förnybar fossilfri el** redan till 2030 och 2035. För att nå målet till 2030 krävs stora satsningar på **förnybar energi**, främst **vindkraft**. Kommunala beslut om vindkraft behöver fastslås tidigt i processen och det krävs lokala incitament för ökad acceptans. I områden där tillgången till effekt är låg behövs kompletterande investeringar i gasturbiner, storskalig lagring, kraftelektronik och nätinvesteringar. Vi vill se en **skarpare reglering av elnät** som kan sänka kostnaden för hushåll och företag. Det behövs ett nationellt program för energieffektivisering och potentialen för flexibilitet. Potentialen för flexibilitet och energieffektivisering måste tas tillvara. Vi ska inte bygga mer dyr elproduktion än nödvändigt. Ett Sverige med EU:s lägsta elpriser kräver ett **kostnadseffektivt elsystem**.

Utbyggnaden av energisystemet måste dessutom bli mer transparent och förutsägbart över tid. För att skapa långsiktighet i elsystemets utveckling behövs en **blocköverskridande Energikommission**. Staten ska säkerställa en hög och kontinuerlig utbyggnadstakt av ny energi genom att i samråd med relevanta aktörer **anvisa lämpliga områden**. Det offentliga måste också se till att processerna för att få på plats ny energi blir enklare och billigare. Vi vill **minska byråkratin** och snabba på **miljöprövningarna**. Vi vill att **beslut om vindkraft** ska fastslås tidigt i processen och vi vill införa starka **lokala incitament** för kommuner att möjliggöra investeringar i vind. Så kan vi klara klimatomställningen och elektrifieringen och driva fram nya industrijobb i hela landet.

- Det måste bli enklare att resa i Sverige.

En utbyggd och väl fungerande infrastruktur på gles- och landsbygd, öar och städer håller Sverige samman, knyter regioner närmare varandra, bidrar till större arbetsmarknadsregioner, stads- och landsbygdsutveckling, bostadsbyggande och den gröna omställningen. En robust infrastruktur är också avgörande ur ett totalförsvarsperspektiv.

Alltför många svenskar tillbringar för mycket tid sittandes i bilkö eller väntades på en tågplattform.

Potthål blir slukhål innan de åtgärdas. Företag har svårt att planera transporttider och godstrafiken står ofta still. Ett dåligt transportsystem gör det svårare att leva och jobba utanför storstäderna. Vårt transportsystem måste bli bättre och mer tillförlitligt. Tågen ska gå i tid.

Vi vill starta en **offensiv för ett fungerande transportnät**, exempelvis med nya stambanor. Kapaciteten för gods- och persontransporten ska öka. En utbyggd och väl fungerande infrastruktur håller Sverige samman, knyter regioner närmare varandra, bidrar till större arbetsmarknadsregioner, stadsutveckling, bostadsbyggande och den gröna omställningen. En robust infrastruktur är också avgörande ur ett totalförsvarsperspektiv

Mer resurser behöver satsas på **väg- och järnvägsunderhållet**, och vi vill att staten **tar tillbaka kontrollen** över järnvägsunderhållet. Fokus behöver skifta från enskilda järnvägsprojekt till stråk, och förnyade arbetsätt och organisationsformer för att säkerställa att investeringar kan genomföras tidseffektivt. Nollvisionen ska förverkligas med investeringar i förbättrad vägstandard istället för generella hastighetsbegränsningar. Vi vill arbeta med **upphandlad trafik** för att säkra järnvägs- och flygförbindelser i hela landet. Staten ska bidra till att upprätthålla beredskapsflygplatser. Det behövs goda förutsättningar för svensk sjöfart och därför vill vi ta fram en **nationell hamnstrategi som också omfattar insjöfarten**. Kollektivtrafiken måste vara tillgänglig för människor med vanliga inkomster. Det är inte minst viktigt för kvinnor och unga, varav många är helt beroende av

kollektivtrafik för att ta sig runt. För att fler ska vilja och kunna resa kollektivt ska **kollektivtrafiken** bli mer tillgänglig och drivas på fossilfri eller förnybar energi i hela landet.

Transportsektorn är ett av de områden som påverkas mest av elektrifieringen och klimatomställningen. **Incitamenten att köra elfordon** måste förbättras. Det gäller både personbilstrafiken och den tunga trafiken. Det behövs politiska styrmedel för att bygga ut **laddinfrastrukturen** snabbare så att fordonsflottan kan elektrifieras. Samtidigt stöttar vi dem som är beroende av bilen för att få vardagen att gå ihop. Utbudet av **begagnade elbilar** måste öka så att vanligt folk har råd att köpa elbil. Vi vill öppna för ett system med **elbilsleasing** som gör elbilen tillgänglig för fler, också för familjer med vanliga inkomster. För att alla som behöver det ska ha råd att köra bil vill vi införa flera styrmedel, bland annat en ny modell för inblandning av **biodrivmedel** i bränslet, och utveckling av elektrobränslen. Så bygger vi upp en förnybar biodrivmedelsindustri på svenska tillgångar som el, skog och avfall. Sverige blir mindre beroende av oljeländer och kan på sikt driva fordonsflottan helt svenskt. —~~på svenska biodrivmedel och el~~

- Jordbruks- och skogsnäringen bidrar till ett levande Sverige.

Mer svenskt på tallriken, i glaset och i tanken skapar jobb och tillväxt samtidigt som vi stärker vår försörjningsförmåga och beredskap.

Livsmedelsproduktionen, både den konventionella och ekologiska ska öka i hela landet. Ett **hållbart naturbruk** erbjuder råvaror till andra branscher, ger en levande landsbygd, bra jobb och rekreationsmöjligheter. När **biomassa** från skogen används i transportsektorn. **Att bygga mer i trä** är en viktig del i klimatomställningen, inte minst eftersom koldioxiden i trä binds i generationer. När vi använder jordbrukets avfall och hushållens kompost till **biogas** får vi ny energi. Genom minskade utsläpp av växthusgaser från jord- och skogsbruk samt ökat kolupptag kan jord och skog bidra till att Sverige når klimatmålen.

Vi vill se fler levande skogar och **ökad virkestillväxt** i Sverige. Vi vill förbättra förutsättningarna för en **framgångsrik skogsnäring**, höja förädlingsnivån inom skogsbruket och skapa fler jobb. Vi vill stå upp för och värna svenskt **hållbart skogsbruk i EU**. Genom **förbättrad skogsskötsel**, variationsrikt skogsbruk och växtförädling kan både kolinlagringen, den biologiska mångfalden och virkestillväxten ~~och användningen~~ öka. Rådgivning, forskning och **kompetensutveckling** gör det möjligt för fler skogsägare att bruka sin skog på ett hållbart sätt. Samtidigt behöver skogsägare kompenseras bättre än idag om de låter skogen stå för att bevara **skyddsvärd skog**. Social hållbarhet måste bli ett fokus för skogsbruket och jordbruket med fler jobb, med schyssta villkor och en mer levande landsbygd. Arbetet mot utnyttjandet av migrantarbetare måste intensifieras.

Förslag och beslut

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
4	34	<i>Tony Willner</i>	Sjuhärad	Yrkande 1272 Lägg till: ”I hela landet.” (I slutet av första meningen)	Avslag	Bifall PS
5	37	<i>Matilda Antonsson</i>	Västmanland	Yrkande 1279	Avslag	Bifall PS

				Lägg till: "en cirkulär ekonomi med" så att meningen blir: "Utvecklandet av klimatsmart produktion och en cirkulär ekonomi med hållbara förädlingskedjor är en av våra mest centrala uppgifter de kommande åren."		
5	40	<i>Sofia Hedén</i>	Skåne	Yrkande 1275 Lägg till ny text efter "klimatpolitiska ramverket": "med mål för konsumtionsbaserade utsläpp."	Avslag	Bifall PS, rösträkning Ja:213, Nej:128,
5	41	<i>Lena Malm</i>	Göteborg	Yrkande 1303 Ändra till: "år 2040" och ta bort: "år 2045"	Avslag	Bifall PS
7	7	<i>Marie Svensson</i>	Södermanland	Yrkande 1280 Lägg till: "där fackliga parter involveras." så att meningen lyder: "För att öka konkurrenskraften ska branschriktade samverkansprogram utvecklas där fackliga parter involveras."	Bifall	Bifall PS
7	8	<i>Elin Norén</i>	Dalarna	Yrkande 1309 Lägg till: "Vid industrietableringar som är viktiga för Sverige behöver staten stödja kommuner och regioner genom att samordna statens myndigheter, genom ny infrastruktur och genom att skapa kapacitet för inflyttning och etableringar. Kommunerna behöver ekonomiskt stöd, kreditgarantier och delad risk."	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
7	21	<i>Johan Lindahl</i>	Halland	Yrkande 1276 Lägg till: "Offentlig sektor ska ges förutsättningar att gå före i utvecklingen av rättssäkra och samhällsnyttiga AI-tjänster - genom ett tydligt nationellt ramverk och samordnande satsningar."	Avslag	Bifall PS
7	21	<i>Malin Berglund</i>	Västerbotten	Yrkande 1294 Lägg till: "De demokratiska processerna i AI-utvecklingen måste stärkas. Jämställdhet och inkludering främjas."	Avslag	Bifall PS, Försöksvotering

7	25	<i>Jenny Sellsve</i>	Jämtlands län	Yrkande 1293 Lägg till: "För att ta tillvara på den möjligheten behöver Sverige införa turistavgift."	Avslag	Bifall , rösträkning Ja:160, Nej:187, Avstår: 1
9	9	<i>Sofia Hedén</i>	Skåne	Yrkande 1273 Ny bisats efter "...i alla delar av landet," och ett avskaffande av elprisområdena."	Avslag	Bifall PS, Försöksvotering
9	10	<i>Viktor Eriksson</i>	Skåne	Yrkande 1274 Lägg till efter "...svensk och europeisk elmarknad": "Konkreta åtgärder behöver tas i närtid för att skydda de hushåll och företag som återkommande drabbas av höga pristoppar kopplade till exportpriser på el."	Avslag	Bifall PS, rösträkning Ja:191, Nej:156
9	10	<i>Erik Lövgren</i>	Västernorrland	Yrkande 1284 Lägg till efter "elmarknad": "med bättre uppföljning av nätkostnaderna."	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
9	19	<i>Erik Lövgren</i>	Västernorrland	Yrkande 1287 Lägg till efter "ökad acceptans": "utarbete en hållbar värdebeholdning från befintlig och ny energiproduktion till berörda kommuner."	Avslag	Bifall PS
9	19	<i>Stefan Pålsson</i>	Halland	Yrkande 1288 Lägg till: "Kommunerna behöver också ges ett tydligare inflytande vid etablering av storskaliga solcellsparkar, eftersom lokala intressen och konsekvenser riskerar att förbises i gällande tillståndsprövning."	Avslag	Bifall PS
9	29	<i>Carolina Sondell</i>	Västernorrland	Yrkande 1302 Lägg till: "samt arbeta fram ett reformerat tilldelningssystem."	Avslag	Bifall PS
10	40	<i>Elin Norén</i>	Dalarna	Yrkande 1310 Lägg till: "Vi vill se kraftigt ökade infrastruktuursatsningar: en fördubbling jämfört med nuvarande nivå. Prioriteringar inom transportinfrastrukturen ska utgå från hela landet s behov, och resursfördelningen mellan länsplaner ska	Avslag	Bifall PS, försöksvotering

				ta hänsyn till besöksnäring, gleshet och längden väg i respektive län.”		
11	4	<i>Anders Tallgren</i>	Värmland	Yrkande 1298 Lägg till: ”Mer resurser behöver satsas på väg- och järnvägsunderhållet, ökat stöd till enskilda vägar och vi vill att järnvägsunderhållet ska förstärkas.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
11	5	<i>Kadir Kasirga</i>	Stockholm	Yrkande 1301 Lägg till: ”vi vill att staten tar tillbaka kontrollen över järnvägsunderhållet och vidta åtgärder mot marknadseringens konsekvenser i järnvägssystemet.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
11	7	<i>Tony Willner</i>	Sjuhärad	Yrkande 1282 Lägg till: Kollektivtrafiken är en grundläggande samhällsservice som bidrar till att förverkliga hållbarhetsmålen och måste vara tillgänglig för människor med vanliga inkomster.” Ta bort: ”Kollektivtrafiken måste vara tillgänglig för människor med vanliga inkomster”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
11	7	<i>Per Ågren</i>	Västmanland	Yrkande 1295 Lägg till: ”Beslutade projekt i nationell plan prioriteras för genomförande innan nya tillförs. (efter mening som slutar "tidseffektivt").”	Avslag	Bifall PS
11	8	<i>Katrin Jakobsson</i>	Uppsala län	Yrkande 1290 Lägg till: ”Den statliga medfinansieringen till kollektivtrafiken ska därför öka för att sänka biljettpriser och bättre service i hela landet. För alla under 18 år och studenter ska kollektivtrafiken vara avgiftsfri.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
11	8	<i>Lisa Jobansson Nåbo</i>	SSU	Yrkande 1304 Lägg till: ”Vi vill införa avgiftsfri kollektivtrafik för unga och studenter.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
11	9	<i>Anna Thore-Rosendahl</i>	Kalmar län	Yrkande 1263 Lägg till: ”Den statliga medfinansieringen till kollektivtrafiken ska därför öka för sänkta biljettpriser	Avslag	Bifall , rösträkning Ja:164 Nej:183, Avstår: 1

				och bättre service i hela landet. Vi vill se en avgiftsfrikollektivtrafik för unga upp till 20 år.”		
11	9	<i>Mona Forsberg</i>	Jönköpings län	Yrkande 1271 Lägg till: ”Staten ska ta ansvar för regionala flygplatser om de anses nödvändiga som beredskapsflygplatser.” Ta bort: ”Staten ska bidra till att upprätthålla beredskapsflygplatser.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
11	9	<i>Anna Thore-Rosendahl</i>	Kalmar län	Yrkande 1312 Lägg till: ”Arbeta för att införa en Sverigebiljett likt den tyska landsbiljetten där ett månadskort kan nyttjas både lokalt och i hela landet.”	Avslag	Bifall PS
11	10	<i>Mikael Wahlberg</i>	Örebro län	Yrkande 1296 Lägg till: ”Kollektivtrafiken är en grundläggande samhällsservice som bidrar till att förverkliga hållbarhetsmålen. Den nationella och statliga nivån behöver stödja såväl befintlig som kollektivtrafikens fortsatta utveckling i hela landet.”	Avslag	Bifall PS
11	10	<i>Partistyrelsen</i>	Partistyrelsen	Yrkande 1340 Lägg till: ”Vi vill ha en statlig finansierad reform för en avgiftsfri kollektivtrafik för barn och unga där det första steget är att göra den avgiftsfri kvällar, helger och lov.”	Bifall	Bifall PS
11	11	<i>Carina Gullberg</i>	Skaraborg	Yrkande 1269 Lägg till: För att påskynda omställningen med mer gods som transporteras på vatten bör Sjöfartsverket bli anslagsfinansierat.”	Avslag	Bifall PS
11	11	<i>Per Ågren</i>	Västmanland	Yrkande 1297 Lägg till efter ”insjöfarten”: ”mer gods ska föras över till sjöfart, och dess avgifter ska likställas med övriga transportslag.”	Avslag	Bifall PS
11	18	<i>Anna Thore-Rosendahl</i>	Kalmar län	Yrkande 1311 Lägg till: ”vill vi införa flera styrmedel, bland annat en	Avslag	Bifall PS

				ny modell för fortsatt hög inblandning av skattefria biodrivmedel i bränslet.”		
11	26	<i>Matilda Antonsson</i>	Västmanland	Yrkande 1281 Lägg till: ”En ny hållbar livsmedelsstrategi ska tas fram.”	Avslag	Bifall PS
11	28	<i>Arne Lindqvist</i>	Stockholms län	Yrkande 1278 Lägg till efter ”kan utsläppen minska” så att meningen lyder: ”När biomassa från skogen används i transportsektorn kan utsläppen minska.”	Bifall	Bifall PS
11	33	<i>Tony Willner</i>	Sjuhärad	Yrkande 1299 Lägg till: ”Vi vill se fler våtmarker och levande skogar och ökade virkesförråd i Sverige.” Ta bort: ”Vi vill se fler levande skogar och ökad virkestillväxt i Sverige.”	Avslag	Bifall PS, Försöksvotering
11	35	<i>Erik Jonsson</i>	Kalmar län	Yrkande 1264 Ändra meningen ”Genom förbättrad skogsskötsel, variationsrikt skogsbruk, långlivade träprodukter och växtförädling kan kolinlagringen, den biologiska mångfalden och virkestillväxten öka” så att den lyder: ”Genom förbättrad skogsskötsel, variationsrikt skogsbruk, <u>långlivade träprodukter</u> och växtförädling kan kolinlagringen, den biologiska mångfalden och virkestillväxten öka.”	Avslag	Bifall PS, rösträkning Ja:205, Nej:141
11	42	<i>Sofia Hedén</i>	Skåne	Yrkande 1259 Lägg till nytt stycke, sist i avsnittet: ” <i>Klimatanpassning för ett motståndskraftigt Sverige</i> Sverige står redan idag inför stora utmaningar till följd av ett förändrat klimat. Översvämningar, skyfall, torka och skred kommer få stora negativa konsekvenser för hela samhället om vi inte vidtar åtgärder. Klimatanpassning ska därför vara ett gemensamt ansvar med tydliga roller och ansvarsfördelning för fastighetsägare, regioner, kommuner och stat. Kust- och vattennära kommuner	Avslag	Bifall PS, rösträkning Ja:191, Nej:153, Avstår: 1

				bör få statligt stöd för att kunna bevara och utveckla ett hållbart samhälle.”		
--	--	--	--	--	--	--

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – kapitel 1 och 1.1 *Du ska leva ett bättre liv i ett rikare land* (s. 4., st. 5, s. 5–8).

Motioner och utlåtanden på område B som rör *Klimatpolitik (UB7), Energipolitik (UB8), Industri- och näringslivspolitik (UB9), Infrastruktur och trafik (UB10), Digitalisering och Artificiell intelligens (UB11) och Gröna näringar och livsmedel (UB12).*

Huvudföredragande: *Marie Nilsson*

Föredragande: *Fredrik Olovsson* och *Anna-Caren Sätberberg*

Förslag och beslut

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
B1329	<i>Lena Malm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1330:1	<i>Lena Malm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1378:2	<i>Malin Holgert</i>	Kalmar län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1383:1	<i>Anna Thore-Rosendahl</i>	Kalmar län	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
B1557:1	<i>Mikael Wahlberg</i>	Örebro län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1558:1	<i>Mikael Wahlberg</i>	Örebro län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1559:1	<i>Mikael Wahlberg</i>	Örebro län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1559:2	<i>Mikael Wahlberg</i>	Örebro län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1564:1	<i>Lena Malm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1567:1	<i>Lena Malm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1614:1	<i>Anders Tallgren</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1637:1	<i>Linus Fogel</i>	Södermanland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1637:2	<i>Linus Fogel</i>	Södermanland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1645:3	<i>Andreas Mattisson</i>	Stockholms län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1648:1	<i>Marcus Fridlund</i>	Kalmar län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1653:1	<i>Anders Tallgren</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

B1654:1	<i>Anders Tallgren</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1654:2	<i>Anders Tallgren</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1654:3	<i>Anders Tallgren</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1654:4	<i>Anders Tallgren</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1655:1	<i>Carolina Sondell</i>	Västernorrland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, rösträkning Ja: 177 Nej: 167, Avstår: 1
B1655:2	<i>Carolina Sondell</i>	Västernorrland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, rösträkning Ja: 177 Nej: 167, Avstår: 1
B1666:1	<i>Eva-Marie Ballovarre</i>	Kronoberg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
B1666:2	<i>Eva-Marie Ballovarre</i>	Kronoberg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
B1666:3	<i>Eva-Marie Ballovarre</i>	Kronoberg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
B1666:4	<i>Eva-Marie Ballovarre</i>	Kronoberg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
B1666:5	<i>Eva-Marie Ballovarre</i>	Kronoberg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
B1666:6	<i>Eva-Marie Ballovarre</i>	Kronoberg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
B1698:1	<i>Per Ågren</i>	Västmanland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1698:2	<i>Per Ågren</i>	Västmanland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1698:3	<i>Per Ågren</i>	Västmanland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1700:1	<i>Per Ågren</i>	Västmanland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1702:1	<i>Anders Tallgren</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1702:2	<i>Anders Tallgren</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1702:3	<i>Anders Tallgren</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1702:4	<i>Anders Tallgren</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1703:1	<i>Anders Tallgren</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1717:6	<i>Meit Foblin</i>	Gotland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1724:1	<i>Anna Thore-Rosendahl</i>	Kalmar län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1724:2	<i>Anna Thore-Rosendahl</i>	Kalmar län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1730:1	<i>Pia Sjöberg</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1730:2	<i>Pia Sjöberg</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1730:3	<i>Pia Sjöberg</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1761:1	<i>Partistyrelsen</i>	Partistyrelsen		Besvarad	Bifall	Bifall PS
B1762	<i>Anna-Thore Rosendahl</i>	Kalmar län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1770:1	<i>Mikael Wahlberg</i>	Örebro län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

B1770:2	<i>Mikael Wahlberg</i>	Örebro län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1770:3	<i>Mikael Wahlberg</i>	Örebro län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1770:4	<i>Mikael Wahlberg</i>	Örebro län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1845:1	<i>Lena Malm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1845:2	<i>Lena Malm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1845:3	<i>Lena Malm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1845:4	<i>Lena Malm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1845:5	<i>Lena Malm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1858:1	<i>Lena Malm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
B1886:1	<i>Lena Malm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till utlåtanden över motionerna inom område B som rör *Klimatpolitik* (UB7), *Energipolitik* (UB8), *Industri- och näringslivspolitik* (UB9), *Infrastruktur och trafik* (UB10), *Digitalisering och Artificiell intelligens* (UB11) och *Gröna näringar och livsmedel* (UB12).

Dagordningens punkt 11.6

Behandling av område C: 2 och 2.3 Du har rätt till ett välfungerande samhälle. Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – kapitel 2 och 2.3 (s. 15, st. 4–6, s. 16–17, st. 1–4, s. 21, st. 2–6, s. 22–24, st. 1–2).

Ordförande: *Elisabeth Brandt Ygeman* och *Johan Bäiser*

Sekreterare: *Tamar Khatchadourian* och *Oskar Andersson*

Huvudföredragande: *Lena Hallengren, Fredrik Lundh Sammeli*

Föredragande: *Rachel De Basso*

Inledningsanförande: *Lena Hallengren*, partistyrelsen

Föredragning och förslag

Lena Hallengren, partistyrelsen, föredrog partistyrelsens förändrade förslag till politiska riktlinjer – kapitel 2 och 2.3 Du har rätt till ett välfungerande samhälle (s. 15, st. 4–6, s. 16–17, st. 1–4, s. 21, st. 2–6, s. 22–24, st. 1–2) och yrkade bifall till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna.

Partistyrelsens förslag till ny skrivning:

Välfärd

2. DU HAR RÄTT TILL ETT VÄLFUNGERANDE SAMHÄLLE

[...]

Det är hög tid att vända utvecklingen. Vi måste återupprätta välfärdens löfte. Det är våra behov av en bra skola, bra vård och bra omsorg som ska styra hur välfärden ser ut, hur den organiseras och finansieras. Samhället behöver kliva fram och ta en mer aktiv roll så att vi alla får den välfärd vi har rätt till. Vårt mål är att Sverige ska ha världens bästa välfärd. Och välfärden ska vara Sveriges bästa arbetsplats.

2.1 Ta tillbaka kontrollen

Varje dag skapas vård, omsorg och utbildning i mötet mellan medborgarna och personalen. I dessa möten uppstår det som är välfärdssverige. Men medarbetarnas lojalitet med uppdraget kan aldrig kompensera för de problem som välfärden idag står inför.

Problemen är flera. Välfärden har för dålig kvalitet. Den läcker pengar. Och den är svår att styra. Dessa problem hänger ihop med att finansieringen har urholkats samtidigt som välfärden genomgått ett privatiseringsexperiment som är unikt i världen. Underfinansieringen och marknadiseringen har blivit en giftig cocktail.

Effekterna är tydliga. Vi ser hur privata företag etablerar sig främst inom lukrativa områden och driver verksamheten med fokus på vinstintresset, inte medborgarnas behov. Pengar som är avsedda för skolan används till lyxkonsumtion för ägarna att bygga väffelstugor eller flyttas ut ur landet. HVB-hem drivs av kriminella, används för att finansiera organiserad brottslighet och säljs på Blocket. Arbetsmiljön försämras när anställda blir styrda på detaljnivå och måste ägna mer tid åt dokumentation. Byråkratin växer när större kontrollsystem måste byggas upp för att granska en växande mängd olika aktörer. Svårigheten att mäta kvalitet i välfärden gör att vinstintresset inte styr mot önskade effekter. Ingen har längre ett helhetsperspektiv på hur våra skattepengar används.

Också som vanlig medborgare har det blivit svårare att orientera sig i välfärdsdjungeln. När svensk välfärd organiseras som en marknad och dessutom är starkt privatiserad förutsätter det att människor kan agera som informerade konsument för att välja bra verksamhet och välja bort den dåliga. Men det är en både omöjlig och orimlig uppgift. Det är nära nog omöjligt att vara en informerad konsument när man har drabbats av demens ~~blivit dement~~, mobbas på sin skola eller har en kronisk sjukdom. Välfärdstjänster ska täcka basbehov i en människas liv och kan därför inte jämföras med andra varor och tjänster. När vi möter välfärden är vi inte kunder på en marknad. Vi är människor med rättigheter och behov.

Vi ser tre stora reformområden inom välfärden. Vi måste stoppa vinstjakten och förbättra styrningen, så att våra skattepengar stannar i välfärden och används för att göra den bättre. Vi måste ge personalen goda förutsättningar att göra ett bra jobb. Och vi måste säkra den långsiktiga finansieringen, så

att människors behov av en bra skola, vård och omsorg får stå i centrum, inte undermineras av permanenta besparingskrav. Även framöver ska det finnas en mix av aktörer. Men spelreglerna måste skärpas så att alla verkligen bidrar till en bättre välfärd.

Därför vill vi:

- Stoppa vinstjakten och förbättra styrningen.

Det är hög tid att ta tillbaka kontrollen, så att kommuner och regioner kan se till att välfärd ges efter behov och inget annat. Gemensamma skattepengar ska gå till utbildning, vård och omsorg, inte delas ut till privata ägare. Vård ska inte bedrivas av kriminella, och därför ska kraven för att bedriva vård höjas och tillståndsplikt införas. Andelen vinstdrivande verksamheter ska minska kraftigt och principen är att välfärd ska fördelas efter behov. Vi vill **förbjuda vinstuttag** i förskolor, grundskolor och gymnasier. Inom vården vill vi **förbjuda privata sjukvårdsförsäkringar** i den offentligt finansierade vården, för att förhindra att någon rika människor kan köpa sig före i kön. Eftersom förutsättningarna ser olika ut i olika delar av välfärden vill vi tillsätta en bred välfärdsutredning enligt norsk modell – en **”Ta-tillbaka-kontrollen-utredning”** – som ska lägga fram konkreta förslag på hur vi återtar kontrollen och stoppar pengaläcketaget.

Vi vill också ta fram en ny lag för styrning av välfärden, med en **målstyrd etableringsrätt** som omfattar en lokal vetorätt för kommuner och regioner så att etableringar styrs av behov och offentlig verksamhet kan fullfölja sitt ansvar för tillgänglighet i hela landet. ett kommunalt veto. Denna lag ska utgå från kommunernas och regionernas planeringsansvar och ersätta Lagen om Valfrihetssystem (LOV), det vill säga dagens system med fri etableringsrätt, där aktörer kan starta skattefinansierade välfärdsföretag nästan var som helst. Möjligheten till **kontroll och sanktioner** behöver förstärkas. **Offentlighetsprincipen** ska gälla likvärdigt och oinskränkt för alla verksamheter som finansieras av skattemedel. Företagshemligheter kan aldrig gå före medborgarnas rätt till insyn.

- Stärka personalen i hela välfärdssektorn.

Till skolans, vårdens och omsorgens största utmaningar hör att locka och behålla kompetent personal. Det är framför allt kvinnor som bär välfärden, och som därför drabbas när arbetsvillkoren inte är bra nog. Det vill vi ändra. Personalen ska få den utbildning, det stöd och de resurser som krävs för att fler ska vilja jobba länge. Vi vill **förbättra arbetsvillkoren** och **minska byråkratin**. Vi ska säkerställa att **tillräckligt många utbildas** för välfärdsyrken och att människor vill arbeta i välfärden. Staten måste ta ett större ansvar för att **samla aktörerna** från högskolor, kommuner och regioner så att utbildningarna till välfärdsyrkena dimensioneras bättre. Användningen av b**Bemanningsbolagen** ska kraftigt begränsas med målet att välfärden ska vara oberoende av dem. Andelen resurser som läggs på **byråkrati och administration** bör minska, både inom välfärdssektorn och den statliga förvaltningen. Därutöver är det en viktig fråga, inte minst för jämställdheten, att de män och kvinnor som jobbar i offentlig sektor har lika tillgång till **arbetskläder och arbetsskor**.

Vi vill göra välfärden till en arbetsplats för fler. I välfärden arbetar människor med olika bakgrund. Många som kommit till Sverige gör viktiga insatser för att upprätthålla välfärden. Men ibland brister språkkompetensen. Fungerande kommunikation mellan personal och medborgare är viktigt för en hög kvalitet. Vi vill se fler insatser för språksvaga personal som behöver stärkas i det svenska språket. Vi vill också se **språktest** för personal i

verksamhet där språkkompetensen är särskilt viktig, vilket kombineras med särskilda **språkinsatser** för den enskilde vid behov.

- Säkra den långsiktiga finansieringen så att bra välfärd garanteras i hela landet.

För att bygga en välfärd som fungerar för medborgare och personal krävs en långsiktigt hållbar finansiering. Vi vill se en tryggad grundfinansiering över tid. De **generella statsbidragen ska indexeras med inflationen** varje år. Fler av statsbidragen ska ges som **generella stöd** eller som **sektorsbidrag**. En trygg grundfinansiering skapar utrymme för såväl ökad kvalitet i verksamheten som bra löner. Eftersom välfärdskostnaderna ofta är relativt sett större i glesbygd än i storstad, samtidigt som den finansiella bärkraften är mindre, vill vi uppdatera det **kommunala utjämningsystemet** så att det speglar verkligheten hos kommunerna och regionerna. I avvaktan på det vill vi se **särskilda stöd till små och glesbefolkade kommuner**, så att god välfärd kan garanteras även där.

[...]

2.3 Bra vård och stöd till människor i hela landet

När man är sjuk behöver man mer än någonsin samhällets hjälp. Oavsett om vi söker vård för öroninflammation eller för att få en ny höft vill vi snabbt kunna få tag i en läkare och veta att vi får den bästa vården. Bra vård är en grundläggande rättighet. Det är också något som gör att vi känner trygghet och tillit till samhället.

Vården utvecklas ständigt. Ny forskning ger bättre behandlingar, gör att fler överlever livshotande sjukdomar, så som cancer, och kan leva med kroniska sjukdomar. En god, jämlik och jämställd vård och omsorg gör oss friska längre upp i åldrarna. Därför behöver exempelvis kvinnosjukvården stärkas. Samtidigt ser vi hur hälsoklyftorna växer. Vården och omsorgen är inte tillgänglig för alla på samma villkor. I vårt uppsplittrade system har vi på vissa orter fått en överetablering av vårdgivare och på andra saknas de helt. Man kan köpa sig förbi kön. För många känns vården svår och krånglig att nå.

Vi måste styra upp i vård- och omsorgskedjan så att fler får den hjälp de behöver snabbare. Vård ska ges efter **behov och i tid, likvärdigt och med hög kvalitet i hela landet**.

Därför vill vi:

- Att man snabbt kan få hjälp på sin vårdcentral, oavsett problem.

Det måste vara lätt att få en första kontakt med vården när man behöver det, och primärvården ska vara vägen in i vården. Det ska finnas **vårdcentraler** i hela landet och det måste gå snabbt att få en tid för vårdbesök. De olika kompetenserna på vårdcentralen bidrar alla till att skapa god vård. För att korta väntetiderna vill vi att det etableras ett fungerande **fastläkarsystem**, där alla människor, särskilt äldre, är listade hos en egen läkare. För att garantera kvaliteten och tillgängligheten ska varje läkare kunna ansvara för ett begränsat antal **patienter**, 1100 enligt Socialstyrelsens rekommendation.

Vi vill se fler **digitaliseringssatsningar** i vården så att fler snabbt kan få hjälp digitalt och över telefon. Dagens oöverskådliga och dyra **nätläkarsystem** ska styras upp till att bli ett komplement till vårdcentralerna och **knytas till dem**. Den digitala utomlänstaxan ska avskaffas. Det måste bli lättare för den som söker vård att se var det finns **lediga tider**. Och det måste bli enklare att få rätt vård snabbt vid **psykisk ohälsa**. Oavsett om man behöver hjälp för ångest, depression eller har ont i kroppen ska man kunna vända sig till sin vårdcentral för samtal, stöd och vård.

- Sjukhusvård och tandvård ska vara tillgänglig för fler.

Ett bra sjukhus är en plats för vård, värdighet och omtanke. Vi har rätt att förvänta oss att sjukhusen är tillräckligt bemannade och väl utrustade. För att säkerställa en vård i världsklass och efter behov måste **finansieringen** utökas. **Akutsjukhus** ska drivas i offentlig regi. Olika regioner i Sverige har olika förutsättningar att garantera tillgänglighet till **specialistvård**. Vi vill stärka tillgängligheten och vårdgarantin så att alla får den vård de behöver genom att samarbetet mellan regionerna förbättras.

En god tandhälsa ska inte vara en klassfråga och är en förutsättning för ett gott liv. Tandvård ska ges efter behov. Därför måste tandvården vara tillgänglig för alla och i hela landet. Men ojämlikheten vad gäller tandhälsa växer. I många regioner är det svårt att få tag i en tandläkare.

Utbildningsmöjligheterna för att bli tandläkare behöver öka och göras mer tillgängliga för hela landet. ~~och~~ Det behöver ses över hur privata tandvårdsutförare som tar del av offentliga tandvårdsstöd tydligare kan ta ett befolkningsansvar tillsammans med regionerna. De ofta höga priserna gör att många som borde söka tandvård inte gör det. De finansiella trösklarna till tandvården ska sänkas genom ett stegvis utvecklat högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens, med start för de äldre. Vi vill också se särskilda **satsningar för unga**. Det är viktigt att högkostnadsskyddet kombineras med en **prisreglering** för att priserna inte ska skjuta i höjden, och att insatser görs för att motverka kriminalitet inom tandvården.

- Det ska gå att få tag i mediciner i hela landet.

Efter avregleringen av apoteksmarknaden ser vi att privata apotek tenderar att etablera sig där köpkraften är stark, snarare än där behoven är som störst. Det är ett samhällsansvar och en del av vår beredskap att se till att vi har tillgång till mediciner i alla delar av landet. Därför vill vi se ett system med **riksapotek**. **Högkostnadsskyddet för läkemedel** måste utformas så att människor med stora behov skyddas. För att sänka kostnaderna för mediciner vill vi se mer **gemensam upphandling** av läkemedel, både på nationell nivå, i Norden och i EU. Därutöver vill vi se en större likvärdighet vad gäller **vaccinationer**. Samma vaccinationer ska gälla i hela landet till samma kostnad för den enskilde. Vi vill upprätta ett **nationellt vaccinationsregister** och se ett utvidgat **vaccinationsprogram**.

- Äldreomsorgen ska finnas där för dig.

Det ska vara tryggt att åldras och bli gammal i Sverige. Man ska kunna vara självständig och leva livet hela livet. När behov av hjälp och omsorg kommer ska man kunna lita på att äldreomsorgen finns, och att dess kapacitet växer i takt med att den äldre befolkningen växer. Kvaliteten i äldreomsorgen får inte bli beroende av privat betalda tilläggstjänster. De äldre har byggt det land vi lever i. Därför ska de få den vård och omsorg som de behöver. Det är en fråga om värdighet och respekt. Att de får den vård och omsorg de behöver när de åldras är en fråga om värdighet och respekt.

Vi måste genom ett flertal reformer höja statusen för äldreomsorgen. Vi vill se en hemtjänst där personalen inte styrs med minutscheman, där de har rätt kompetens, pratar det svenska språket och där de har möjlighet att möta den äldre efter dennes behov. Personalen inom äldreomsorgen behöver en god arbetsmiljö och inflytande över sitt arbete för att kunna göra ett bra jobb. Det är också viktigt för att fler ska vilja jobba i äldreomsorgen. **Bemanningen** måste kunna anpassas bättre utifrån den äldres behov av vård och omsorg. Då behövs fler **tillsvidareanställningar** och **heltid** ska vara norm. Vi vill att de **delade turerna i omsorgen avskaffas**. Vi vill se mer **välståndsteknik** i äldreomsorgen för att stärka självständigheten hos de äldre och samtidigt låta personalen arbeta när och där de bäst behövs. Vi vill permanenta **Äldreomsorgslyftet** med bättre möjligheter för personal att vidareutbilda sig på arbetstid. Vi vill se en **ny äldreomsorgslag** som höjer kvaliteten i hela äldreomsorgen, bland annat genom att **varje särskilt boende för äldre äldreboende ska ha läkare** och sjuksköterskor kopplade till sig. I takt med att fler människor blir äldre behöver det **utvecklas fler boenden** som passar de äldre: äldreboenden, trygghetsboenden, anpassade boenden och servicehus. Vi vill också se de idéburna verksamheterna ta en större plats och bidra till äldreomsorgens utveckling.

- Människor med funktionsnedsättning ska kunna leva som andra.

Också med en funktionsnedsättning ska man kunna sträva efter att uppnå sina drömmar, arbeta, engagera sig och delta i samhället på lika villkor. Det är en rättighetsfråga för den enskilde, men också en fråga om ett värdigt samhälle.

Vi måste **motverka undersysselsättningen** bland personer med funktionsnedsättning och förbättra förutsättningarna för en bättre förankring på arbetsmarknaden. Möjligheten och rätten för **personer med funktionsnedsättning** att studera på högskolan ska förbättras. För att stärka **funktionshinderspolicen** vill vi se mer systematisk uppföljning av olika åtgärder. Det behövs en stärkt rätt till **assistens**, för en rättvis tillgång och för att avlasta anhöriga. Stödet till **föräldrar-familjer** med funktionsnedsatta barn ska förbättras. Vi vill värna syftet med LSS-reformen som är att ge bättre möjligheter för barn och vuxna med funktionsnedsättning att leva ett självständigt liv och vara delaktiga i samhällslivet. Vi vill se bättre möjligheter till **kompetens- och språkutveckling** för assistenter. Vi vill säkerställa rätten till **färdtjänst** genom en förtydligad lagstiftning. Det är exempelvis inte acceptabelt att personer med synnedsättning nekas färdtjänst i allt högre utsträckning. Man ska inte behöva leva i fattigdom för att man har en funktionsnedsättning. **Aktivitetsersättningen** för personer med funktionsnedsättning ska höjas. Rätten till sjuk- och aktivitetsersättning ska prövas mot samma **arbetsmarknadsbegrepp** som gäller i sjukpenningen. Vi vill också avskaffa den orättvisa **funkisskatten**. Eftersom vi sett att det bland utförare av **LSS** finns stora problem med kriminalitet, fusk och utnyttjande i privatiseringens spår, behöver åtgärder vidtas för att komma åt det.

- En stärkt folkhälsa för bättre liv och mindre vårdbehov.

Många människor i vårt land är friska. Den svenska folkhälsan är i grunden god, men ojämlika livsvillkor och ökade klassklyftor är ett hot mot jämlik hälsa. Samtidigt ökar klassklyftorna vad gäller hälsa. Personer med vissa funktionsnedsättningar, arbetslösa, ursprungsbefolkning, nyanlända och hbtq+-personer har också sämre hälsa. Vi behöver arbeta för att minska de växande hälsoklyftorna. Det handlar om rättvisa, men också för att vi vet att en stor del av alla sjukdomar kan förebyggas. En god hälsa gör att vi kan undvika skador och skapa förutsättningar för snabb rehabilitering. Med en god folkhälsa kan fler vara friska längre upp i åren och vården blir mindre belastad.

~~Genom att miljöerna vi lever i är rena och säkra,~~ att vi känner social samhörighet och kan ha en bra mental hälsa förebygger vi sjukdomar,

ofrivillig ensamhet och suicid. En nollvision mot suicid ska tas fram. Genom att leva och äta sunt och motionera kan alla få verktyg att ta hand om sin egen hälsa. **Fetma** bland barn, unga och vuxna är ett växande problem. Det motverkar vi genom fler **tidiga insatser** och mer fokus på fysisk aktivitet. Även ätstörning är ett växande problem, särskilt bland unga tjejer, och även här krävs tidiga insatser. **Missbruk** av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och spel om pengar är stora folkhälsoproblem som också ska motverkas. Skyddet för folkhälsan ska vara grunden för den svenska **alkoholpolitiken** och vi ska värna detaljhandelsmonopolet och **Systembolagets** roll. Vi vill motverka den växande **narkotikaanvändningen.** Samhället har svårt att hänga med när nya substanser utvecklas och dessa behöver regleras snabbare. Vi vill också motverka samt den explosionsartade utvecklingen av tobaksfria nikotinprodukter, som **e-cigarett**er och **vitt snus**, samt användningen av lustgas bland unga. Ett aktivt folkhälsoarbete är särskilt viktigt för att fånga upp **barn och unga** tidigt och ge stöd till föräldrar. Vi vill se ett **nationellt mål** för att minska dödligheten kopplat till missbruk, och hälso- och sjukvården ska ha det samlade ansvaret för behandling av allt skadligt bruk och beroende.

- En socialtjänst som stöttar dem som har det svårt.

Socialtjänsten ska med förebyggande arbete och tidiga insatser skapa trygghet och jämlika levnadsvillkor, men också finnas där med ge stöd och hjälp till människor som befinner sig i utsatthet är särskilt utsatta eller i svårigheter. Det blir allt viktigare när samhällsklyftorna vidgas, segregationen ökar och allt fler har en tuff ekonomisk situation. Det är särskilt viktigt när barn är inblandade. Förtroendet för socialtjänstens arbete ska upprätthållas, så att socialtjänsten kan utföra sitt uppdrag att möta samhällets mest utsatta. Vi vill se en satsning på socialtjänsten så att den blir mer lättillgänglig och förebyggande. **Personalens villkor situation** måste förbättras för att det ska bli lättare att rekrytera och behålla kompetens.

Försörjningsstöd enligt riksnormen är samhällets yttersta skyddsnät och beviljas när andra möjligheter till försörjning för den enskilde är uttömda. Samhället måste ta sitt ansvar för de mest utsatta. **Social dumping ska motverkas.** Vi vill se en förlängning av den **nationella strategin mot hemlöshet.** Personer med skadligt bruk, beroende missbruk och psykisk sjukdom och psykisk funktionsnedsättning ska fångas upp tidigt och få rätt vård, stöd och behandling. **Naloxonprogram** och **sprututbytesverksamhet** ska öka, **stödboende** vid livslång psykiatrisk sjukdom utvecklas och arbetet mot hemlöshet enligt modellen **”Bostad först”** fortsätta. För barn som i tidig ålder placeras utanför hemmet på grund av varaktiga omsorgsbrister föräldrars missbruk bör nationell inhemsk adoption övervägas i fler fall.

Förslag och beslut

Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragande förslag	Kongressens beslut
15	25	<i>Johan Enfeldt</i>	Uppsala län	Yrkande 1402 Lägg till: ”Under kommande 15–20 år ökar den andel i befolkningen som är i arbetsför ålder. Det ger oss möjlighet att vända utvecklingen.” Ta bort: ”Det är hög tid att vända utvecklingen.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering

15	40	<i>Maja Ullberg</i>	Gävleborg	Yrkande 660 Ta bort: "Underfinansieringen och det företagsekonomiska synsättet på offentlig skattefinansierad verksamhet har blivit en giftig cocktail." Ta bort: "Underfinansieringen och marknadsiseringen har blivit en giftig cocktail."	Avslag	Bifall PS
16	23	<i>Linn Svansbo</i>	Stockholm	Yrkande 1384 Ta bort: "Även framöver ska det finnas en mix av aktörer. Men spelreglerna måste skärpas så att alla verkligen bidrar till en bättre välfärd."	Avslag	Bifall, rösträkning. Ja: 160, Nej: 181
16	23	<i>Pia Falk</i>	Värmland	Yrkande 1330 Ta bort: "Även framöver ska det finnas en mix av aktörer. Men spelreglerna måste skärpas så att alla verkligen bidrar till en bättre välfärd."	Avslag	Bifall, rösträkning, Ja: 160, Nej: 181
16	30	<i>Ulrika Lorentzi</i>	Stockholm	Yrkande 1341 Ta bort: "Vi vill att huvudregeln ska vara att all välfärd drivs i offentlig eller idéburen regi. Andelen vinstdrivande verksamheter ska minska kraftigt och där de tillåts måste principen att välfärd ska fördelas efter behov tryggas."	Avslag	Bifall PS, rösträkning, Ja: 175, Nej: 171
16	31	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Yrkande 1105 Lägg till: "Vi vill förbjuda vinstuttag i hela välfärdsområdet." Ta bort: "Vi vill förbjuda vinstuttag i förskolor, grundskolor och gymnasier."	Avslag	Bifall PS
16	40	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgs-området	Yrkande 1358 Ersätt hela stycket från sidan 16, rad 40 till sidan 17, rad 2 med: "Vi skall avskaffa lagen om valfrihetssystem (LOV)."	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
17	12	<i>Maja Ullberg</i>	Gävleborg	Yrkande 814 Ta bort: "Andelen resurser som läggs på byråkrati och administration bör minska, både inom välfärdssektorn och den statliga förvaltningen."	Avslag	Bifall PS

17	13	<i>Christine Marttila</i>	Göteborgs-området	Yrkande 1359 Lägg till: "Bemanningsbolag ska förbjudas inom välfärden." Ta bort: "Bemanningsbolag ska begränsas."	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
17	14	<i>Maja Ullberg</i>	Gävleborg	Yrkande 1354 Lägg till efter "Därutöver är det en viktig fråga, inte minst för jämställdheten, att de som jobbar i offentlig sektor har tillgång till arbetskläder och arbetsskor," med: "utan att förmånsbeskattas."	Avslag	Bifall PS
17	26	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Yrkande 265 Lägg till: "De generella och riktade statsbidragen ska värdesäkras varje år för att öka med kostnadsdrivande faktorer." Ta bort: De generella statsbidragen ska indexeras med inflationen varje år."	Avslag	Bifall, försöksvotering
17	26	<i>Ulrika Lorentzi</i>	Stockholm	Yrkande 699 Lägg till: "Vi vill göra ett välfärdslyft med tillskott i statsbidrag till kommuner och regioner motsvarande minst 1 procent av BNP."	Avslag	Bifall PS, rösträkning, Ja: 217, Nej: 129
17	29	<i>Axel Jonsson</i>	Kalmar län	Yrkande 1300 Ta bort: "vill vi uppdatera det kommunala utjämningsystemet så att det speglar verkligheten hos kommunerna och regionerna" i slutet av meningen så att meningen lyder: "Efter som välfärdskostnaderna ofta är relativt sett större i glesbygd än i storstad, samtidigt som den finansiella bärkraften är mindre, <u>vill vi genomföra det parlamentariskt framtagna förslaget avseende det kommunala utjämningsystemet så att det speglar verkligheten hos kommunerna och regionerna.</u> "	Avslag	Bifall PS
17	32	<i>Katarina Nyberg Finn</i>	Jämtlands län	Yrkande 250 Lägg till: "I avvaktan på det vill vi se särskilda stöd till små och glesbefolkade kommuner och regioner, så att god välfärd kan garanteras även där."	Avslag	Bifall PS

17	32	<i>Victor Harju</i>	Stockholms län	Yrkande 433 Lägg till: ”Staten ska i högre grad än idag ha det huvudsakliga finansieringsansvaret för utjämning av ekonomiska förutsättningar mellan kommuner och regioner.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
17	32	<i>Oscar Lindster</i>	Gotland	Yrkande 1183 Lägg till: ”Öar har särskilda utmaningar, därför behövs särskild hänsyn för kommuner som är eller har öar.”	Avslag	Bifall PS
21	14	<i>Jenny Stang Corneliusson</i>	Fyrbodalen	Yrkande 1347 Lägg till: ”Avsnitt 2.3. Mål: En jämställd och jämlik vård i hela landet. Alla, oavsett kön eller bostadsort, ska ha lika tillgång till god vård, läkemedel och hälsa. Kvinnors hälsa ska prioriteras genom ökad forskning och särskilda satsningar på bland annat klimakteriebesvär, endometrios, lipödem, kronisk smärta och ofrivillig barnlöshet. Stöd och behandling vid barnlöshet ska erbjudas jämlikt i hela landet. Förlossningsvården ska vara trygg och jämlik, med god bemanning och en tillgänglig ambulanssjukvård. Intensivvårdsplatser i nära anslutning till förlossningsmottagningar garanterar en säkrare förlossning. Vården ska vila på kunskap, rättvisa och individens behov - inte könsstereotyper”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
21	31	<i>Matilda Kälström</i>	Dalarna	Yrkande 1317 Ta bort: ”1 100 enligt Socialstyrelsens rekommendation”	Avslag	Bifall PS
21	33	<i>Maja Ullberg</i>	Gävleborg	Yrkande 837 Lägg till: ”Dagens oöverskådliga och dyra nätläkarsystem ska avvecklas. Digital vård ska knytas till fysiska vårdcentralen.” Ta bort: ”Dagens oöverskådliga och dyra nätläkarsystem ska styras upp	Avslag	Bifall PS

				till att bli ett komplement till vårdcentralerna och knytas till dem.”		
22	1	<i>Victor Harju</i>	Stockholms län	Yrkande 412 Lägg till: ”Akutsjukhusen ska ägas och som regel drivas i offentlig regi. Akutsjukhus får inte säljas ut.” Ta bort: ”Akutsjukhus ska drivas i offentlig regi.”	Avslag	Bifall PS
22	1	<i>Oscar Lindster</i>	Gotland	Yrkande 1185 Lägg till efter ”utökas”: ”Gotland som landets enda ö-region behöver särskild finansiering.”	Avslag	Bifall PS
22	3	<i>Frida Christensen</i>	Kronoberg	Yrkande 1285 Lägg till: ”Vi anser att en utveckling och en kvalitetssäkring av den palliativa vården är en viktig del och direkt avgörande, inte bara för berörda grupper utan för hela samhället, likväl vill vi öppna upp för möjligheten för en nationell utredning av dödshjälp.”	Avslag	Bifall PS
22	7	<i>Robert Johansson</i>	Stockholm	Yrkande 1372 Lägg till: ”Privata tandvårdsutförare som tar del av det statliga tandvårdsstödet måste också ta en del av regionens befolkningsansvar. Vi vill också införa ett nationellt listningssystem i likhet med primärvården och införa krav på digital journalföring för att motverka kriminalitet och fusk.” Ta bort: ”Det behöver ses över hur privata tandvårdsutförare som tar del av offentliga tandvårdsstöd tydligare kan ta ett befolkningsansvar tillsammans med regionerna.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
22	9	<i>Lina Frankel</i>	Västernorrland	Yrkande 1342 Lägg till efter: landet: ”Privata tandvårdsutförare som tar del av offentliga tandvårdsstöd måste också ta en del av regionens befolkningsansvar.” Ta bort: ”Det behöver ses över hur privata tandvårdsutförare som tar del av offentliga tandvårdsstöd tydligare kan ta ett befolkningsansvar tillsammans med regionerna.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering

22	10	<i>Robert Sten</i>	Gävleborg	Yrkande 1251 Lägg till: ”Det är viktigt att tandvårdsreformen kombineras med en prisreglering för att priserna inte ska skjuta i höjden.” Ta bort: ”Det är viktigt att högkostnadsskyddet kombineras med en prisreglering för att priserna inte ska skjuta i höjden.”	Bifall	Bifall PS
22	11	<i>Robert Johansson</i>	Stockholm	Yrkande 1368 Lägg till: ”Vi vill genomföra en tandvårdsreform som stegvis integrerar tandvården i övriga hälso- och sjukvårds-systemet, med målet att tandvården ska omfattas av högkostnadsskyddet och därmed fullt ut ges efter behov.” Ta bort: ”De finansiella trösklarna till tandvården ska sänkas genom ett stegvis utvecklat högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens, med start för äldre. Vi vill också se särskilda satsningar för unga.”	Avslag	Bifall PS, rösträkning, Ja: 209, Nej: 132
22	16	<i>Robert Johansson</i>	Stockholm	Yrkande 1364 Lägg till: ”Därför vill vi återförstatliga apoteken.” Ta bort: ”Därför vill vi se ett system med riksapotek.”	Avslag	Bifall PS
22	17	<i>Matilda Kilström</i>	Dalarna	Yrkande 1375 Lägg till efter ”Därför vill vi se ett system med riksapotek: ”och på sikt en återreglering av apoteken.”	Avslag	Bifall PS
22	27	<i>Anders Göransson</i>	Stockholm	Yrkande 1334 Lägg till: ”Utförare av offentligt finansierad omsorg ska inte ha rätt att sälja hushållsnära tjänster till sina brukare.”	Avslag	Bifall PS
22	30	<i>Axel Jonsson</i>	Kalmar län	Yrkande 1035 Ta bort: ”, pratar det svenska språket” i meningen så att den lyder: ”Vi vill se hemtjänst där personalen inte styrs med minutscheman, där de har rätt kompetens och där de har möjlighet att möta den äldre efter dennes behov.”	Avslag	Bifall PS

22	33	<i>Majo Brostedt</i>	Södermanland	Yrkande 1395 Lägg till ordet ”jämställd” så att meningen lyder: ”God jämställd arbetsmiljö.”	Avslag	Bifall PS
22	34	<i>Anders Göransson</i>	Stockholm	Yrkande 1338 Lägg till: ”Bemanningen måste öka för att kunna tillgodose den äldres individuella behov av vård och omsorg liksom säkra de anställdas arbetsmiljö. Därför är det viktigt med bemanningsriktlinjer.” Ta bort: ”Bemanningen måste kunna anpassas bättre utifrån den äldres behov av vård och omsorg.”	Avslag	Bifall PS
22	35	<i>Johanna Svensson</i>	Skaraborg	Yrkande 1387 Lägg till: ”Bemanningsriktlinjer behöver utredas utifrån vårdtyngden och med focus på en hög kvalitet i omsorgen, detta bör ske i samband med framtagandet av den nya äldreomsorgslagen.”	Avslag	Bifall PS
23	1	<i>Malin Carnbring</i>	Västmanland	Yrkande 624 Lägg till orden ”och deras anhöriga” så att meningen lyder: ”Människor med funktionsnedsättningar och deras anhöriga ska kunna leva som andra.”	Avslag	Bifall PS
23	1	<i>Robert Sten</i>	Gävleborg	Yrkande 1353 Lägg till: ”Läkare ska fortsatt vara anställda av regionerna.”	Bifall	Bifall PS
23	6	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Yrkande 1389 Lägg till: ”Öka tillgängligheten.” Ta bort: ”Motverka undersysselsättningen.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
23	8	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Yrkande 1390 Ta bort: ”på högskolan”	Avslag	Bifall PS
23	9	<i>Andreas Lundgren</i>	Västerbotten	Yrkande 1356 Lägg till efter sista meningen som slutar med ”värdigt samhälle”: ”Socialdemokraterna vill att rättigheterna för personer med funktionsnedsättning ska stärkas och	Avslag	Bifall PS

				att en översyn görs av hur svensk lag överensstämmer med FN:s funktionsrättskonvention.”		
23	9	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Yrkande 1391 Lägg till: ”Tillgänglighetsprincipen och mänskliga rättigheter.” Ta bort: ”funktionshinderpolitiken”	Avslag	Bifall PS
23	10	<i>Anna Lundberg</i>	Norrbottnen	Yrkande 1557: Lägg till: ”Stödet till familjer med funktionsnedsatta barn ska förbättras, vara tillgänglig och förebyggande.” Ta bort: ”Stödet till familjer med funktionsnedsatta barn ska förbättras.”	Bifall	Bifall PS
23	13	<i>Asal Gohari Moghadam</i>	Uppsala län	Yrkande 1404 Lägg till: ”Därför vill vi införa ett funktionshinderslyft enligt samma principer som äldreomsorgslyftet.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering
23	14	<i>Andreas Lundgren</i>	Västerbotten	Yrkande 1369 Lägg till: ”Det behövs en stärkt rätt till personlig assistans, för en rättvis tillgång och för att avlasta anhöriga. Behovsprövningarna ska ses över i syfte att säkra människors tillgång till assistans och ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans ska genomföras.” Ta bort: ”Det behövs en stärkt rätt till assistans, för en rättvis tillgång och för att avlasta anhöriga.”	Avslag	Bifall PS
23	15	<i>Staffan Lindström</i>	Göteborg	Yrkande 1209 Lägg till: ”och inflationsskyddas” efter ”ska höjas”	Avslag	Bifall PS
23	17	<i>Staffan Lindström</i>	Göteborg	Yrkande 1237 Lägg till: ”skapa likvärdighet i beskattning av aktivitetsersättning och inkomst av arbete.” Ta bort: ”avskaffa den orättvisa funkisskatten.”	Avslag	Bifall PS
23	18	<i>Robert Sten</i>	Gävleborg	Yrkande 1357 Lägg till: ”Habiliteringsersättningen skall lagstadgas.”	Avslag	Bifall PS
23	19	<i>Andreas Lundgren</i>	Västerbotten	Yrkande 1386 Lägg till: ”Vi vill se bättre möjligheter till kompetens	Avslag	Bifall PS

				och språk-utveckling för personliga assistenter och en rejäl förbättring av arbetsvillkoren. Personalen ska ha tryggare anställningar och en lön att leva på.” Ta bort: ”Vi vill se bättre möjligheter till kompetens och språkutveckling för assistenter.”		
23	24	<i>Andreas Lundgren</i>	Västerbotten	Yrkande 1380 Lägg till ny mening efter meningen ”aktivitetsersättningen för personer med funktionsnedsättning ska höjas”: ”Habiliteringsersättningen ska lagregleras och årligen räknas upp.”	Avslag	Bifall PS
23	33	<i>Axel Jonsson</i>	Kalmar län	Yrkande 1000 Ta bort: ”Det motverkar vi genom fler tidiga insatser och mer fokus på fysisk aktivitet”	Avslag	Bifall PS
25	1	<i>Andreas Lundgren</i>	Västerbotten	Yrkande 1350 Ändra rubriken till ”En socialtjänst som skapar jämlikhet och frigör människor” Ta bort: ”En socialtjänst som stöttar dem som har det svårt”	Avslag	Bifall PS
25	7	<i>Sofia Ny</i>	Kronoberg	Yrkande 1383 Lägg till: ”Socialtjänsten har en avgörande roll i det förebyggande arbetet mot kriminalitet och utanförskap och därför behöver långsiktiga satsningar och finansiering säkerställas över hela landet.” Ta bort: ”Vi vill se en satsning på socialtjänsten så att den blir mer tillgänglig och förebyggande.”	Bifall	Bifall PS
25	7	<i>Andreas Lundgren</i>	Västerbotten	Yrkande 1392 Lägg till: ”Vi vill se en kraftfull upprustning av socialtjänsten och att den blir mer lättillgänglig och förebyggande.” Ta bort: ”Vi vill se en satsning på socialtjänsten så att den blir mer tillgänglig och förebyggande.”	Avslag	Bifall PS, försöksvotering

25	8	<i>Andreas Lundgren</i>	Västerbotten	Yrkande 1382 Lägg till efter ”möta samhällets mest utsatta”: ”Att möta socialtjänsten ska inte vara en klass-fråga så därför ska tillfällig föräldrapenning kunna utgå till föräldrar som deltar i socialtjänstens öppna insatser.”	Avslag	Bifall PS
----	---	-------------------------	--------------	--	--------	-----------

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer - kapitel 2 och 2.3 (s. 15, st. 4–6, s. 16–17, st. 1–4, s. 21, st. 2–6, s. 22–24, st. 1–2).

Motioner och utlåtanden på område C som rör *Tandvård (UC22), Ordning och reda i välfärden (UC23), Hälso- och sjukvård samt läkemedel (UC24), Funktionshinders- och äldrepolitik (UC25) och Socialpolitik och folkhälsa (UC26).*

Huvudföredragande: *Lena Hallengren* och *Fredrik Lundh Sammelä*

Föredragande: *Rachel De Basso*

Förslag och beslut

Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
C442:1	<i>Axel Jonsson</i>	Kalmar län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C911:1	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C911:6	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C911:5	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C957:1	<i>Axel Jonsson</i>	Kalmar län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1002:7	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1002:8	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1147:1	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1147:2	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1147:3	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1236:1	<i>Elin Nejne</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C456:1	<i>Jenny Stang Corneliusson</i>	Fyrbodol	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C457:1	<i>Jenny Stang Corneliusson</i>	Fyrbodol	Bifall	Besvarad	Bifall	Bifall PS

C457:2	<i>Jenny Stang Corneliusson</i>	Fyrbodal	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1124:1	<i>Partistyrelsen</i>	Partistyrelsen		Besvarad	Bifall	Bifall PS
C459:1	<i>Partistyrelsen</i>	Partistyrelsen		Bifall	Bifall	Bifall PS
C459:2	<i>Lena Hallengren</i>	Partistyrelsen		Besvarad	Bifall	Bifall PS
C459:3	<i>Jenny Stang Corneliusson</i>	Fyrbodal	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C573:1	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C574:1	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C587:2	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C587:6	<i>Partistyrelsen</i>	Partistyrelsen		Besvarad	Bifall	Bifall PS
C588:1	<i>Partistyrelsen</i>	Partistyrelsen		Besvarad	Bifall	Bifall PS
C588:2	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C588:3	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C588:4	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C588:5	<i>Partistyrelsen</i>	Partistyrelsen	Bifall	Besvarad	Bifall	Bifall PS
C588:6	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
C588:7	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C779:1	<i>Partistyrelsen</i>	Partistyrelsen		Besvarad	Bifall	Bifall PS
C779:2	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C910:1	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C910:2	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C910:3	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C910:4	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C910:5	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C911:2	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C911:4	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1002:6	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1002:5	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1002:1	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1002:4	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Bifall	Bifall	Bifall PS
C1002:3	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Bifall	Bifall	Bifall PS
C1002:2	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1230:1	<i>Elin Nejne</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

C1230:2	<i>Elin Nejne</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C572:1	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C587:1	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C785:1	<i>Nellie Thorén</i>	Halland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
C785:2	<i>Nellie Thorén</i>	Halland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
C818:1	<i>Majo Brostedt</i>	Södermanland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C895:1	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodal	Bifall	Besvarad	Bifall	Bifall PS
C911:3	<i>Urban Lindström</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1071:1	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1071:2	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1046:1	<i>Andreas Lundgren</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1046:2	<i>Andreas Lundgren</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1117:1	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1120:1	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, försöksvotering
C1265:1	<i>Julia Ekedahl</i>	Stockholms län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
C1265:2	<i>Jenny Stang Corneliusson</i>	Fyrbodal	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till utlåtanden över motionerna inom område C som rör *Tandvård* (UC22), *Ordning och reda i välfärden* (UC23), *Hälsa och sjukvård samt läkemedel* (UC24), *Funktionshindres- och äldrepolitik* (UC25) och *Socialpolitik och folkbälsa* (UC26).